

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Павышэнне тарифнай стаўкі першага разраду магчыма ў студзені 2012 года. Аб гэтым паведаміў БЕЛТА намеснік прэм'ер-міністра Беларусі Анатоль Тозік.

Віцэ-прэм'ер выказаў меркаванне, што памер тарифнай стаўкі першага разраду можа склацца амаль Br200 тыс. Цяпер яна складае Br151 тыс., дадаў ён.

Анатоль Тозік падкрэсліў, што дачасна гаварыць аб канкрэтным памеры тарифнай стаўкі першага разраду і тэрміне яе ўвядзення, паколькі адпаведны нарматыўны дакумент знаходзіцца ў стадыі распрацоўкі.

Анатоль ТОЗІК:

«Вынікі перапісу насельніцтва не павінны застацца на паліцы — гэтым матэрыялам трэба карыстацца»

У Мінску падвялі вынікі перапісу насельніцтва-2009: на міжнароднай канферэнцыі прадстаўнікі беларускіх дзяржоргану і міжнародных арганізацый абмеркавалі сам працэс правядзення перапісу, а таксама важнасць распаўсюду звестак, якія былі атрыманы падчас яго.

Вынікі перапісу насельніцтва ў такім аб'ёмным і структурным зрэзе шмат у чым не толькі пра стан насельніцтва, пра яго дэмаграфічны, сацыяльна-эканамічны аспекты. — Гэта яшчэ і найважнейшы інфармацыйны рэсурс, з дапамогай якога мы можам ацаніць, як мы развіваліся ў мінулыя і якія планы мы павінны пабудоваць на будучыню, — сказаў Андрэй ТУР, намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі.

Паводле меркавання Андрэя Мікалаевіча, інфармацыя, атрыманая ў выніку перапісу, з'яўляецца базавым фундаментальным матэрыялам для распрацоўкі стратэгіі устойлівага развіцця — ад стратэгічных дакументаў макраэканамічнага парадку і сярэднетэрміновых планаў п'яцігадовых праграм да прагнозаў на адзін год.

Такім чынам атрымліваецца, што важна не толькі правесці перапіс, але і правільна скарыстацца атрыманай інфармацыяй.

Сёння важна, каб рэспубліка, кіраўнікі на ўсіх узроўнях ведалі, што мы атрымалі ў выніках перапісу, — перакананы Анатоль ТОЗІК, намеснік прэм'ер-міністра краіны, — Гэта ўнікальны інфармацыйны масіў, які цяжка замяніць чым-небудзь, бо мы атрымалі інфармацыю пра кожны населены пункт, пра становішча людзей, пра іх матэрыяльную забяспечанасць, пра структуру сям'яў, пра узроставую структуру насельніцтва.

Анатоль Афанасевіч мяркуе, што сёння, калі ўжо атрыманы ўвесь масіў звестак па выніках перапісу 2009 года (а гэта вясем тамоў у друкаванай форме), важна перш за ўсё данесці да ўсіх інфармацыю пра даступнасць гэтага багатага матэрыялу.

Сёння шмат хто не ведае, што такі матэрыял ёсць і ён даступны. Людзі шукаюць яго, спрабуюць самі правесці аналітычную працу, марнуючы рэсурсы і час. А чаму? Бо людзі проста не ведаюць, што такая інфармацыя ўжо ёсць, прычым як на папяровых носябітах, так і ў электронным выглядзе.

Пры гэтым важна, каб спецыялісты не толькі ведалі пра даступнасць звестак перапісу, але і карысталіся імі:

Я, як чыноўнік, турбуюся, што гэты матэрыял паступіў у міністэрства, але ён недзе застаецца на паліцы ў памочніка. Так не павінна быць: важна, каб гэтай інфармацыяй умелі карыстацца і карысталіся, — сказаў Анатоль Тозік.

Дарчы, у правядзенні перапісу Нацыянальнаму статыстычнаму камітэту Рэспублікі Беларусь дапамагалі міжнародныя эксперты, сям'я іх быў і **Эліаху Бен-Масу** — ён удзельнічаў з 2007 года яшчэ ў пяцірадных этапах перапісу:

У мяне няма сумненняў у тым, што беларускі перапіс быў праведзены ў строгай адпаведнасці з міжнароднымі стандартамі, найлепшымі практыкамі і рэкамендацыямі. Магчыма нават, што наш перапіс быў адным з найлепшых, якія я бачыў у апошні час, — сказаў міжнародны эксперт і адначасна, што падчас перапісу-2009 былі актыўна выкарыстаны сучасныя тэхналогіі.

Павел БЕРАСНЕЎ.

НАПАЯРЭДАДНІ калядных і навагодніх свят традыцыйна будзе ўзмоцнена ахова лясноза фонду ад незаконных высекаў дрэў.

Рэгулярныя рэйдавыя мерапрыемствы арганізуе дзяржаўная лясная ахова **Мінлясгаса**. На дарогах, якія праходзяць уздоўж лясных масіваў, будучы ўстаноўлены кантрольныя пасты, паведамліла «Звяздзе» прэс-сакратар міністэрства **Ружэна Навіцкая**.

А ПА ЕЛКУ — ЛЕПШ НА КІРМАШ

Фота Анастасіі Кішчэўскай

За незаконнае знішчэнне, у тым ліку незаконнае высекаў або пашкоджанне драўнінна-кустарнікавай расліннасці ў лясных першай групы дзяржлясфонду (гэта масівы, якія асабліва ахоўваюцца), а таксама той расліннасці, што не ўваходзіць у дзяржаўны лясны фонд, цягне накладанне штрафу ў памеры ад 175 тысяч да 1 мільёна 750 тысяч рублёў. Тым ж дзеянні, здзейсненыя ў астатніх лясных дзяржлясфонду, цягнуць за сабой штраф у памеры да 1 мільёна 50 тысяч рублёў.

Акрамя таго, Узказам кіраўніка дзяржаўнага зацверджаны таксы для вызначэння памеру пакрыцця шкоды, нанесенай лясам і аб'ектам расліннага свету. Так, за незаконнае выманне, знішчэнне ці пашкоджанне дрэў ці кустоў, размешчаных на землях населеных пунктаў (за адно дрэва дыяметра ў пня да 12 сантыметраў), выкарыстоўваецца такса ў памеры 0,1 базавай велічыні (3,5 тысячы рублёў). Да таго ж, калі канфіскаванае незаконна сечанае дрэва акажацца з-за якіх-небудзь пашкоджанняў не прыдатным да далейшай рэалізацыі, парушальнік будзе абавязаны выплаціць яшчэ адну базавую велічыню.

Такім чынам, за незаконна сечаныя елкі ці сасну даявядзецца заплата ад 178,5 тысяч рублёў і больш: уласна штраф — 175 тысяч рублёў, пакрыццё шкоды — 3,5 тысячы рублёў і, у выпадку пашкоджання сечанага дрэва, — яшчэ 35 тысяч рублёў.

Навагоднюю елку ці сасну лепш купіць на адпаведным кірмашы. Цэны на дрэвы будучы даступныя. Нагадаем, у лясгасах ці лясніцтвах елачка вышэйшай да аднаго метра будзе каштаваць у сярэднім 23 тысячы рублёў (на кірмашы — 30 тысяч), дрэўца ад метра да двух — 30 тысяч (у гандлі — 39 тысяч рублёў) і г.д. У любым выпадку такі спосаб набыцця аднаго з галоўных атрыбуцтваў зямовых свят будзе і таннейшы, і спакойнейшы — з пункту гледжання законнасці.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«Вышэйшая адукацыя рызыкуе стаць не проста масавай, а ўсеагульнай...»

Праект новай рэдакцыі Правілаў прыёму ў ВНУ і сярэднія спецыяльныя навучныя ўстановы прайшоў узгадненне з усімі зацікаўленымі міністэрствамі і ведаствамі і ў зараз ужо перададзены ў Міністэрства юстыцыі. Аб гэтым учора на калегіі, прысвечанай падвядзенню вынікаў апошняй прыёмнай кампаніі, паведаміў першы намеснік кіраўніка адукацыйнага апарата **Аляксандр Жук**.

За п'яцігадовы перыяд дзеяння пяцірадных Правілаў прыёму назапасіўся шэраг момантаў, якія патрабавалі карэкціроўкі. У прыватнасці, павялічылася якасць падрыхтоўкі навучнікаў сельскай агільнаадукацыйных устаноў, — падкрэсліў у сваім выступленні **Аляксандр Жук**. — Ільготы, якія прадастаўляліся пэўным катэгорыям абітурыентаў, часта ішлі ім не на карысць: залічаны на льготныя умовы не заўсёды спраўляліся з адукацыйнай праграмай, адлічваліся, і гэта парушала адзін з галоўных прынцыпаў — аб'ектыўнасць адбору прэзідэнтаў на студэнцкі білет. Сёння ў краіне распрацоўваецца новая тэхналогія правядзення ўступнай кампаніі — у прыватнасці, электронная сістэма залічэння, укараненне якой часткова стрымліваецца дзеючымі Правіламі прыёму. Да таго ж з 1 верасня ўступіў у дзеянне Кодэкс аб адукацыі, у адпаведнасці з якім трэба прывесці ўсе нарматыўныя прававыя акты ў нашай галіне.

Аляксандр Жук падрабязна спыніўся на прапанаваных змяненнях.

1. Адмена асобнага конкурсу сярод выпускнікоў сельскіх і гарадскіх устаноў адукацыі. За шэсць апошніх гадоў адбылося значнае збліжэнне праходных балаў абітурыентаў — выпускнікоў сельскіх і гарадскіх устаноў адукацыі. Калі ў 2006 годзе праходны бал высякоўцаў у 28 працэнтах вышэй за сярэдняе бал гараджан, то сёння ўжо на кожнай другой спецыяльнасці (г.зн. у 50 працэнтах выпадкаў) абітурыенты з сельскай агільнаадукацыйных устаноў, — падкрэсліў у сваім выступленні **Аляксандр Жук**. — Ільготы, якія прадастаўляліся пэўным катэгорыям абітурыентаў, часта ішлі ім не на карысць: залічаны на льготныя умовы не заўсёды спраўляліся з адукацыйнай праграмай, адлічваліся, і гэта парушала адзін з галоўных прынцыпаў — аб'ектыўнасць адбору прэзідэнтаў на студэнцкі білет. Сёння ў краіне распрацоўваецца новая тэхналогія правядзення ўступнай кампаніі — у прыватнасці, электронная сістэма залічэння, укараненне якой часткова стрымліваецца дзеючымі Правіламі прыёму. Да таго ж з 1 верасня ўступіў у дзеянне Кодэкс аб адукацыі, у адпаведнасці з якім трэба прывесці ўсе нарматыўныя прававыя акты ў нашай галіне.

Аляксандр Жук падрабязна спыніўся на прапанаваных змяненнях.

1. Адмена асобнага конкурсу сярод выпускнікоў сельскіх і гарадскіх устаноў адукацыі. За шэсць апошніх гадоў адбылося значнае збліжэнне праходных балаў абітурыентаў — выпускнікоў сельскіх і гарадскіх устаноў адукацыі. Калі ў 2006 годзе праходны бал высякоўцаў у 28 працэнтах вышэй за сярэдняе бал гараджан, то сёння ўжо на кожнай другой спецыяльнасці (г.зн. у 50 працэнтах выпадкаў) абітурыенты з сельскай агільнаадукацыйных устаноў, — падкрэсліў у сваім выступленні **Аляксандр Жук**. — Ільготы, якія прадастаўляліся пэўным катэгорыям абітурыентаў, часта ішлі ім не на карысць: залічаны на льготныя умовы не заўсёды спраўляліся з адукацыйнай праграмай, адлічваліся, і гэта парушала адзін з галоўных прынцыпаў — аб'ектыўнасць адбору прэзідэнтаў на студэнцкі білет. Сёння ў краіне распрацоўваецца новая тэхналогія правядзення ўступнай кампаніі — у прыватнасці, электронная сістэма залічэння, укараненне якой часткова стрымліваецца дзеючымі Правіламі прыёму. Да таго ж з 1 верасня ўступіў у дзеянне Кодэкс аб адукацыі, у адпаведнасці з якім трэба прывесці ўсе нарматыўныя прававыя акты ў нашай галіне.

Аляксандр Жук падрабязна спыніўся на прапанаваных змяненнях.

1. Адмена асобнага конкурсу сярод выпускнікоў сельскіх і гарадскіх устаноў адукацыі. За шэсць апошніх гадоў адбылося значнае збліжэнне праходных балаў абітурыентаў — выпускнікоў сельскіх і гарадскіх устаноў адукацыі. Калі ў 2006 годзе праходны бал высякоўцаў у 28 працэнтах вышэй за сярэдняе бал гараджан, то сёння ўжо на кожнай другой спецыяльнасці (г.зн. у 50 працэнтах выпадкаў) абітурыенты з сельскай агільнаадукацыйных устаноў, — падкрэсліў у сваім выступленні **Аляксандр Жук**. — Ільготы, якія прадастаўляліся пэўным катэгорыям абітурыентаў, часта ішлі ім не на карысць: залічаны на льготныя умовы не заўсёды спраўляліся з адукацыйнай праграмай, адлічваліся, і гэта парушала адзін з галоўных прынцыпаў — аб'ектыўнасць адбору прэзідэнтаў на студэнцкі білет. Сёння ў краіне распрацоўваецца новая тэхналогія правядзення ўступнай кампаніі — у прыватнасці, электронная сістэма залічэння, укараненне якой часткова стрымліваецца дзеючымі Правіламі прыёму. Да таго ж з 1 верасня ўступіў у дзеянне Кодэкс аб адукацыі, у адпаведнасці з якім трэба прывесці ўсе нарматыўныя прававыя акты ў нашай галіне.

Аляксандр Жук падрабязна спыніўся на прапанаваных змяненнях.

1. Адмена асобнага конкурсу сярод выпускнікоў сельскіх і гарадскіх устаноў адукацыі. За шэсць апошніх гадоў адбылося значнае збліжэнне праходных балаў абітурыентаў — выпускнікоў сельскіх і гарадскіх устаноў адукацыі. Калі ў 2006 годзе праходны бал высякоўцаў у 28 працэнтах вышэй за сярэдняе бал гараджан, то сёння ўжо на кожнай другой спецыяльнасці (г.зн. у 50 працэнтах выпадкаў) абітурыенты з сельскай агільнаадукацыйных устаноў, — падкрэсліў у сваім выступленні **Аляксандр Жук**. — Ільготы, якія прадастаўляліся пэўным катэгорыям абітурыентаў, часта ішлі ім не на карысць: залічаны на льготныя умовы не заўсёды спраўляліся з адукацыйнай праграмай, адлічваліся, і гэта парушала адзін з галоўных прынцыпаў — аб'ектыўнасць адбору прэзідэнтаў на студэнцкі білет. Сёння ў краіне распрацоўваецца новая тэхналогія правядзення ўступнай кампаніі — у прыватнасці, электронная сістэма залічэння, укараненне якой часткова стрымліваецца дзеючымі Правіламі прыёму. Да таго ж з 1 верасня ўступіў у дзеянне Кодэкс аб адукацыі, у адпаведнасці з якім трэба прывесці ўсе нарматыўныя прававыя акты ў нашай галіне.

Да свят — дататковыя рэйсы на Маскву і Піцер

Як вядома, у пераднавагоднія дні попыт на перавозкі з боку пасажыраў, у тым ліку і міжнародныя, істотна павялічваецца. Улічваючы гэта, дзяржаўнае прадпрыемства «Мінсктранс» уводзіць у расклад руху дататковыя рэйсы.

Так, па маршруце Мінск — Масква аўтобусамі маркі «МАЗ-152» (умяшчальнасцю 45 пасадачных месцаў) такія рэйсы будуць выконвацца: адпраўленнем 27-30 снежня з Мінска ад АВ «Усходні» ў 18.15; адпраўленнем 28-30 снежня з Масквы ад АВ «Шчолаўскі» ў 20.40; адпраўленнем 31 снежня з Масквы ад АВ «Шчолаўскі» ў 10.15 (замест 18.40).

Па маршруце Мінск — Санкт-Пецярбург дататковыя рэйсы будуць выконвацца аўтобусамі маркі «МАЗ-251» (умяшчальнасцю 42 пасадачных месцаў): адпраўленнем 27-29 снежня з Мінска ад АВ «Цэнтральны» ў 17.05; адпраўленнем 28-30 снежня з Санкт-Пецярбурга ў 18.05.

Сяргей РАСОЛЬКА.

чыны льготнікі з кола дзяцей, што засталіся без бацькоўскай апекі, якія набраў 108 балаў. Пры гэтым не прайшоў абітурыент, які набраў 296 балаў — амаль утрыць больш! На спецыяльнасці «Паліталогія» ў БДУ па-за конкурс масіў залічаны абітурыент, які набраў 112 балаў, а абітурыент, які меў 337 балаў, застаўся за бортам. У БНТУ на спецыяльнасць «Прымусовае і грамадзянскае будаўніцтва» быў залічаны льготнік з 148 баламі, а абітурыент з 265 баламі не прайшоў па конкурсе. Усяго пры па-ступленні на гэтую спецыяльнасць адзначана 9 падобных выпадкаў. Аналагічныя сітуацыі неаднаразова назіраліся ў Мінскім дзяржаўным лінгвістычным універсітэце на перакладчыцкім факультэце і факультэце міжкультурных камунікацый, а таксама ў БДУЭ і іншых універсітэтах.

— Мы стаім перад цяжкім рашэннем — прапануем перанесці сацыяльныя льготы для гэтай катэгорыі грамадзян на этап пасля іх залічэння: маецца на увазе гарантыраванае прадастаўленне такім маладым людзям месца ў студэнцкім інтэрнаце, дзяржаўна-беспячэннае, сацыяльныя выплаты, вызваленне іх ад платы за навучанне, прадастаўленне крэдыта на льготных умовах... Гэта дазволіць ажыццяўляць залічэнне ў ВНУ выключна на падставе конкурснага адбору, каб ільгота не распаўсюджвалася на веды і здольнасці, — падкрэсліў **Аляксандр Жук**. — Пры гэтым правам на пазаконкурснае залічэнне дзеці-сіроты і дзеці, што засталіся без бацькоўскай апекі, могуць скарыстацца пры паступленні ва ўстановы сярэдняй спецыяльнай і прафесійна-тэхнічнай адукацыі.

Першы намеснік кіраўніка адукацыйнага апарата **Аляксандр Жук** паведамаў, што аналітычная сітуацыя складалася з дзесяцімі інвалідамі да адмены ім у 2008 годзе льготы пазаконкурснага залічэння. Вынікі залічэння апошніх чатырох гадоў сведчаць аб тым, што абітурыенты з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі паспяхова ўдзельнічалі ў конкурсным адборы на навучанне за кошт сродкаў бюджэту: у 2011 годзе былі залічаны 224 такія абітурыенты. Прычым пасля ліквідацыі права на пазаконкурснае залічэнне паказчык залічэння ў ВНУ на навучанне за кошт сродкаў бюджэту не змяняецца.

3. Павышэнне «вагі» профільнай дысцыпліны пры падліку праходнага бала пры паступленні на прыродназначаных навуковых спецыяльнасці ВНУ (матэматыка, фізіка, хімія, біялогія). Аналіз вынікаў залічэння паказваў, што ў шэрагу выпадкаў абітурыенты добра падрыхтаваныя па абранай спецыяльнасці, якія набралі высокія балы па профільных прадметах, могуць не прайсці па агульным конкурсе. Напрыклад, на факультэце прыкладнай матэматыкі БДУ пры паступленні на дзённую бюджэтную форму навучанна абітурыент, які набраў 84 балаў са 100 магчымых па агульным прадметам (матэматыка і фізіка) не змог прайсці па конкурсе. Затое былі залічаны абітурыенты, якія набралі па профільных прадметах значна меншыя балы, але яны мелі пэўную перавагу за кошт сертыфіката ЦТ па дзяржаўнай мове і сярэдняга бала атэстаца.

СТАР. 3

Павіншуйце
Вашых партнёраў
з Новым годам і Калядамі!
Сэрвіс друку
НАВАГОДНІХ
Фірменных Паштовак
InterPrint.by офіс (017) 298 41 68
MTC (029) 775 57 18
Мабільныя тэлефоны **SNAMI** SNAMI.BY

ПРАЗ ГОД АНАЛАГАВЫЯ ТЭЛЕВІЗАРЫ ПРАДАВАЦА ў КРАІНЕ ўжо НЕ БУДУЦЬ

Пра тое, што ў Беларусі з 2013 года плануецца забараніць продаж аналагавых тэлевізараў, паведаміла учора спецыяліст у праўлення арганізацыі гандлю і паслуг **Мінгандлю Ларыса Камарова**. Мяркуецца, што ў наступным годзе будзе прынята адпаведная пастанова Савета Міністраў, дзе аб'явіць аб спыненні гандлю тэлевізарамі, якія не дзейнічаюць на прыёме лічбавых сігналаў. Спецыялістамі Міністэрства сувязі і інфармацыі з'яўляецца адначасова, што ў наступным годзе ў тэрмін да 1 ліпеня заплававана скласці графік пазтапнага адключэння аналагавага тэлевішчання ў Беларусі.

Лічбавы, што адключэнне аналагавага тэлевішчання дазволіць істотна знізіць энэргавыдаткі галіны. Цяпер ахот насельніцтва лічбавым тэлевізійным сігналам стандарту DVB-T у нашай краіне складае 94,5 працэнта. Гэты стандарт лічбавыя сігналы дазваляе атрымліваць спажываючым сацыяльным пакет, у які ўваходзіць 3 тэлепраграмы.

Сяргей ПАЛІНІН.

Фота Анастасіі Кішчэўскай

ISSN 1990 - 763X
Курсы замежных валют, устанавленыя НБ РБ з 08.12.2011г. (для БН разлікаў)
▲ 1 долар ЗША..... 8 550,00 1 чэшская крона..... 456,34
▲ 1 еўра..... 11 500,00 1 польскі злоты..... 2 573,67
▲ 1 латвійскі лат..... 16 475,58 ▲ 1 расійскі рубель..... 274,00
1 літоўскі літ..... 3 328,86 1 ўкраінская грыўня..... 1 066,42
Курс замежных валют для замежных разлікаў Цэнтрбанкам РБ
USD..... 31.1527
10 UAH..... 38.8656
10000 BYR..... 36.3933
EUR..... 41.8661

З нагоды ГІСТАРЫЧНЫХ ДАКУМЕНТАў І ПУШЧАНСКАЯ ПУШЧАЯ МАШЫНКА

Учора ў нашай газеце быў надрукаваны цэлы выпуск, прысвечаны Цэлыя Бялужскай пушчы як Нацыянальнаму парку і гаспадарчаму аб'екту, а сёння зноў ёсць нагода згадаць векавы лес. Менавіта тут 20 гадоў таму былі падпісаны дакументы, якія паклалі канец існаванню вялікай краіны пад назвай Савецкі Саюз. Воляй лёсу дыктаваў тым пратакол свайго машыніцтва былы дырэктар Нацыянальнага парку «Бялужэўская пушча» **Сяргей Сяргеевіч Балюк**. Яго, на жаль, ужо некалькі гадоў няма з намі.

У мяне захавалася дыктафонная раздрукоўка інтэр'ю з ім дзесяцігадовай даўніны. Сяргей Сяргеевіч быў ужо на пенсіі, не вельмі добра сябе адчуваў, але згадзіўся на сустрэчу, бо меў патрэбу выказацца: вельмі ж балела ў яго душа.

Балюк 40 гадоў свайго жыцця аддаў пушчы, з іх 16 гадоў працаваў дырэктарам Нацыянальнага парку. З гэтым лясам яго звязалі асабліва адносіны, ён любіў, шагнаваў пушчу. І некалькі разоў падчас гутаркі паўтараў: «Ну чаго яны перапіліся ў пушчу? Сабраліся б дзе-небудзь пад Маскву, Кіевам ці Мінскам... Навошта гэтаму лепшаму ў свеце, але спазнаўшаму столькі бяды лесу такая слава?»

Абы тым, што рэзідэнцыя Вікілі наведваючы высокія госці, дырэктар пушчы паведамілі за некалькі дзён. Вядома, ён уявіць сабе не мог, для чаго яны едуць. Думаў, лідары рэспублікі маюць намер адпачыць, пабавіцца палываннем, як да гэтага не раз рабілі і гапіроднікі. У Вікілі рыхтавалі паступіць, рэстаран, катэджы. Самалёты сталі прыязджаць за дзень да падзеі, у пятніцу на аэрадроме Засімавічы каля Пружанаў.

— Вечарам будучыя кіраўнікі суверэнных краін закусвалі ў рэстаране дзятчын, якую прыгатавалі прыязьненцы з Мінска кухары, — успамінаў Сяргей Сяргеевіч. — А супраціўнікі пушчы ў гэты час расстайлялі сталы ў вестыбіюлы для перамоў. Жырандоль давалі слабое святло, таму яго тэрмінова было загадана ўзмацніць. Вешалі насценныя браці і выявілі. Належалая забяспечыць камфортныя ўмовы для удзельнікаў дзельнай гутаркі.

СТАР. 2

НАЦБАНК БЕЛАРУСІ ПРАГНАЗУЕ ў 2012 ГОДЗЕ СЯРЭДНЕГАДАВЫ КУРС ДОЛАРА НА ўЗРОўНІ Br9150

Аб гэтым паведаміла учора журналістам старшыня праўлення Нацбанка **Надзея Ермакова**, перадае БЕЛТА.

Надзея Ермакова адзначыла, што прагназаваць, якім будзе курс беларускага рубля ў 2012 годзе сёння складана. «Але ў разлік прымаецца сярэднегадавы курс на ўзроўні Br9150 за \$1, — сказала яна. — Хоць, зыходзячы з таго, які пабудаваны прагноз развіцця эканомікі, мы думаем, што курс долара будзе меншы, а рубель — мацнейшы». Курс долара Br9150 — гэта самы горшы, пессімістычны варыянт, падкрэсліла кіраўнік Нацбанка. Яна адзначыла, што ў гэтым годзе сярэднегадавы курс долара павінен скласці Br8600. «Br8600 — гэта тое, што склалася ў нас цяпер па долару», — адзначыла **Надзея Ермакова**. На яе думку, снежань не прынесе значных змяненняў у гэтым плане.

Купюра Br200 тыс. з'явіцца ў 2012 годзе

Купюра Br200 тыс. плануецца выпусціць у Беларусі ў I квартале 2012 года, паведаміла старшыня праўлення Нацбанка.

«Купюра пакуль у рабоце. Гэта вялікі тэхнічны працэс. З новага года купюра яшчэ не з'явіцца ў абароце, лічу, што гэта адбудзецца ў першым квартале 2012 года», — сказала **Надзея Ермакова**. Разам з тым яна не адказала, што будзе аднострэвана на новай купюры. «Няхай гэта будзе навагоднім сюрпрызам для беларусаў», — сказала яна. Раней Нацбанк паведаміў, што на купюры Br200 тыс. будучы аднострэваны беларускія твораў дойлідства. Акрамя ўводу ў абарачэнне новай купюры Нацбанк Беларусі мае намер вывесці з абарачэння разліковыя білеты наміналам Br10 і Br20, паколькі на іх абслугоўванне трапяцца значныя сродкі.

Рэкапіталізацыя дзяржбанкаў — да канца года

Рэкапіталізацыя дзяржаўных банкаў Беларусі можа быць праведзена да канца 2011 года, паведаміла **Надзея Ермакова**. «Спадыняючы, гэта будзе зроблена да канца гэтага года», — сказала **Надзея Ермакова**. Аб'ём неабходных для гэтай працэдур сродкаў яшчэ разлічваецца. «Нацбанк прапанаваў свае разлікі, але, хутчэй за ўсё, рэкапіталізацыя будзе праведзена на большую суму, зыходзячы з таго, што гэта будзе не непасрэдна ўлічанай грошай у банкіўскую сістэму, а праз каштоўныя паперы Міністэрства фінансаў», — адзначыла старшыня праўлення Нацбанка.

Яна не ўдакладніла, якую менавіта суму прапанаваў накіраваць на рэкапіталізацыю Нацбанк, і прапанавала пачакаць да таго часу, калі будзе прынята канчатковае рашэнне. «Сёння-заўтра мы яшчэ з Міністэрствам фінансаў і знешнім аўдытам будзем праводзіць разлікі, каб ацэнка нарматыўнага капіталу нашых дзяржаўных банкаў адпавядала міжнародным стандартам і тым аб'ёмам крэдытаў, якія могуць выдаць банкі і якія яны могуць прыцягнуць ад знешніх фінансавых інстытутаў», — дадала **Надзея Ермакова**.

СТАЎКА РЭФІНАНСАВАННЯ ПАВЫШАЕЦЦА ДА 45 ПРАЦЭНТАў ГАДАВЫХ

31 сне

ЗМЯЖА

ПРЫЖЫЛІСЯ, ПЕРАЖАНЫЛІСЯ І ЗАСТАЛІСЯ

ГЛЯДЗІМ У ЗАЎТРА!

Учавер і пятніцу ў сталічным Палацы спорту пройдуць асноўныя мерапрыемствы з'езду Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі — самай масавай маладзёжнай арганізацыі краіны, якая сёння аб'ядноўвае ў сваіх радах больш за 480 тысяч юнакоў і дзяўчат.

Як вядома, БРСМ з'яўляецца правапераемнікам камсамола Беларусі, таму нумарацыя з'езда саюза моладзі захаваная, па ліку гэты з'езд будзе 41-м.

У праграме першага дня маладзёвага форуму — традыцыйнае ўрачыстае ўскладанне дэлегацыямі ўдзельнікаў з'езду вяноўкі і кветак да помніка воінам Чырвонай Арміі і партызанам, якія загінулі ў гады Вялікай Айчыннай вайны на плошчы Перамогі. 8 снежня ў 19 гадзін адбудзецца прэзентацыя аднаго з самых яркіх праектаў валанцёрскага руху БРСМ «Добрае Сэрца». У Палацы спорту пройдуць X дабрачынны Non Stop марафон «Усе фарбы жыцця для цябе!» з удзелам зорак беларускай эстрады ў падтрымку дзяцей, якія знаходзяцца пад апекай Беларускага дзіцячага хоспіса. Усе выручаны ад продажу білетаў сродкі будуць адрасна накіраваны сямі цяжка хворым дзецям, якія маюць патрэбу ў дапамозе.

9 снежня ў Палацы спорту адбудуцца асноўныя арганізацыйныя мерапрыемствы з'езду. У яго рабоце прымуць удзел 1000 дэлегатаў

з усёй краіны, а таксама кіраўнікі рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання, прадстаўнікі мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, грамадскіх аб'яднанняў, ветэраны дзіцячага і маладзёвага руху, замежныя госці. У фае Палаца спорту аўтары самых паспяхоўных творчых, тэхнічных, навуковых ідэй Рэспубліканскага маладзёвага праекта «100 ідэй для Беларусі» на лепшую інавацыйную ідэю ў розных сферах сацыяльнага і эканамічнага развіцця краіны, цікавую для практычнай рэалізацыі, прэзентуюць свае праекты дэлегатам і гасцям з'езду.

Старт маладзёваму форуму, галоўная задача якога падвесці вынікі дзейнасці арганізацыі за мінулыя тры гады і наметці планы развіцця саюза на перспектыву, будзе дадзены 15-хвіліннай творчай прэзентацыяй асноўных напрамкаў дзейнасці ГА «БРСМ».

У ходзе пленарнага пасяджэння перад удзельнікамі з'езду выступіць першы сакратар ЦК ГА «БРСМ» Ігар Бузоўскі, дэлегаты з'езда і ўдзельнікі праектаў саюза моладзі.

Падчас пленумаў ЦК ГА «БРСМ» і ЦКК ГА «БРСМ», якія традыцыйна завяршаюць асноўныя мерапрыемствы з'езда, адбудуцца выбары складу Цэнтральнага камітэта, Цэнтральнай кантрольнай камісіі. Затым члены новага складу ЦК і ЦКК адпаведна абяруць першага сакратара, сакратароў Цэнтральнага камітэта ГА «БРСМ», старшыні Цэнтральнай кантрольнай камісіі ГА «БРСМ».

Ігар БУЗОЎСКІ, першы сакратар ЦК БРСМ:

«Напрамкі нашай работы застаюцца тымі ж, толькі атрымліваюць новую афарбоўку»

Чарговы з'езд самага масавага маладзёвага аб'яднання краіны будзе мець свае асаблівасці. Пра тое, чым ён будзе адрознівацца ад папярэдніх і з якімі вынікамі падыход да яго арганізацыі, мы распыталі першага сакратара ЦК БРСМ Ігара Бузоўскага.

— З'езд сёлета вырашана правесці так, каб з аднаго боку прэзентаваць праекты і рашэнні, якія былі рэалізаваны на працягу апошніх трох гадоў, а з другога — у звычай для маладых структуры і тэматыцы, — кажа Ігар Іванавіч. — Менавіта таму на гэты раз з'езд пройдзе ў Палацы спорту. Напачатку з'езда мы не будзем разважаць пра напрамкі нашай дзейнасці, якія сёння ў нас ёсць, а плануем прэзентаваць іх у выглядзе творчай візіўкі, падрыхтаванай самімі маладымі людзьмі.

— На працягу года БРСМ рэалізуе шмат самых разнастайных праектаў. Якія з іх сёння хочацца прыгадаць?

— Запытаў у маладых заўсёды шмат і абмежаваных нашай дзейнасцю 4-5 напрамкамі проста немагчыма. Вялікую колькасць праектаў мы аб'ядналі пад такім агульным напрамкам, як патрыятычнае выхаванне. Патрыятычная работа — гэта выхаванне сапраўднага грамадзяніна, патрыёта сваёй краіны. Вялікую ўвагу мы надаём дугаснай занятасці. Прычым, мы не змяшчам толькі на арганізацыі студэнцкіх і будаўнічых атрадаў. Сёння ў моладзі ёсць

жаданне працаваць не толькі ў летні перыяд, але і ў вольны ад вучобы час. Зусім новы для нас напрамак — работа ў Інтэрнеце, на арганізацыі благаў, сайтаў. Арганізацыя Інтэрнэт-тэлебацчання — гэта для нас ужо не проста планы, мы ўжо зрабілі першыя крокі. Не магу не адзначыць нашу культурную і спартыўную дзейнасць. Сталі традыцыйнымі і ўсім любімымі такія мерапрыемствы, як «Залатая шайба», «Скураны мяч». Штогод з'яўляюцца і новыя

праекты. Так, сёлета на «Славянскім базары ў Віцебску» мы прэзентавалі рэспубліканскі маладзёжны танцавальны праект «Агонь танца».

— **Ваша арганізацыя — гэта паўміліёна членаў. Як вы можаце апаніць гэтых людзей? Ці шмат сярод іх лідараў?**

— Мы пастаянна ўдасканальваем формы работы па пошуку лідараў. Мы імкнемся ствараць карпаратыўны дух арганізацыі, каб лідары самі да нас прыходзілі. Для нас важны кожны член арганізацыі. Калі гаворка ідзе пра грамадскае аб'яднанне членамі якога з'яўляюцца каля 10 чалавек, узнікае пытанне, а што яны могуць зрабіць? БРСМ — гэта паўміліёна членаў, якія выражаюць інтарэсы пэўных слаёў насельніцтва. І нам важна, каб гэтыя людзі былі актыўнымі членамі нашай арганізацыі. На сёння адна з важных задач для нас не проста вызначыць лідараў, але і дапамагчы ім развіць свае здольнасці і схільнасці.

— **Апошнім часам актыўнае развіццё атрымаў валанцёрскі рух БРСМ. На самай справе ў нашай краіне так шмат юнакоў і дзяўчат, якія гатовы дапамагаць таму, хто мае ў гэтым патрэбу?**

— Зараз часта можна пачуць вы-

казанне, што моладзь ужо не такая, як раней, не так апрагнута, не так ходзяць, не так песні спяваюць. Гэта няправільнае меркаванне. Малады і актыўныя члены БРСМ ажыццяўляюць праекты ў розных сферах — эканоміцы, культуры, адукацыі. Усе гэтыя гады маладзёвая арганізацыя з'яўляецца актыўным удзельнікам важных дзяржаўных праграм. Абсалютна большасць актыўных, разумных і таленавітых маладых людзей глыбока разумеюць праблемы сучаснасці. Сённяшнім юнакам і дзяўчатам уласцівы паяніці патрыятызму, любові да радзімы, павагі сямейных каштоўнасцяў. Нашым сённяшнім маладым пакаленням можна ганарыцца. Яно яркае, цікавае, таленавітае. І таму не дзіўна, што, калі пачалі рэалізоўваць праект «Добрае сэрца», да яго далучылася шмат маладых людзей. І гэта не толькі студэнты, але і творчыя асобы, людзі працы, якія жадаюць дапамагчы тым, хто апынуўся ў бядзе.

— **БРСМ — гэта пераемнік камсамола. А калі параўнаць сённяшняму саюзную моладзь і камсамольцаў мінулых гадоў?**

— Камсамол — гэта пэўная ідэалогія. Мы, у сваю чаргу, заўяляем, што мы не палітычная арганізацыя, але разам з тым маем дакладную грамадзянскую пазіцыю. Мы даём магчымасць маладым праявіць сваю грамадзянскую пазіцыю, прымаць удзел у грамадскіх, палітычных мерапрыемствах. Мы зараз актыўна супрацоўнічаем з царквой і разам працуем над духоўна-маральным

Многія гаспадаркі сёння пакутуюць ад недахопу маладых кадраў. Але толькі не ААТ «Рубяжэвічы», якое ўзначальвае 28-гадовы Дзяніс Калясеня. Што ўтрымлівае моладзь на Стаўцоўшчыне? Адказ на гэтае пытанне шукала карэспандэнт «Звязды».

Дзяніс КАЛЯСЕНЯ (злева) разам са сваімі маладымі спецыялістамі: галоўным аграномам Міхаілам СЕВАСЦЬЯНОВІЧАМ і аграномам-бульбаводам Ігарам ТАРАСЕВІЧАМ.

«Пасля арміі хацеў пайсці ў міліцыю»

Дзянісу Калясеню было гадоў сем, калі бацькі прывезлі яго хрысціць у Рубяжэвічы. Мясцовы коендз на развітанне сказаў хлопчыку: «Заставайся — будзеш са мной бульбу капаць». А той у адказ: «Не, трэба ехаць дадому. Але некалі абавязкова прыеду і дапамагу». Сёння Дзяніс Сяргеевіч узгадвае гэтую гісторыю не без усмешкі. Тады і падумаць не мог, што пройдзе час, і ён сапраўды вернецца працаваць у Рубяжэвічы, а тым больш узначыць гаспадарку.

Як плюсы, так і мінусы працы ў калгасе малады кіраўнік ведаў не па чутках, бо яго дзядзінства прайшло, калі можна так сказаць, ва УАЗіку, у камбайне, у трактары.

— Нягледзячы на тое, што мой тата працаваў і працуе галоўным заатэхнікам у суседняй гаспадарцы, мяне з малых гадоў больш цягнула да тэхнікі, — распавядае Дзяніс Сяргеевіч. — Не да кароў было, скажам так. Таму свае летнія вакацыі праводзіў у гаражы ды на полі разам з інжынерам, які жыў з намі па суседстве. Пасля заканчэння школы ў хлопца, зразумела, з выбарам прафесіі пытанне не стаяла. Скончыў Беларускае дзяржаўнае аграрна-тэхнічнае ўніверсітэт, адслужыў у арміі і пачаў гадоў таму прыхаць па размеркаванні ў Рубяжэвічы, дзе з першага дня маладому і перспектыўнаму даверылі пасаду галоўнага інжынера.

— Шчыра скажаць, адразу пасля арміі было жаданне пайсці ў міліцыю, — прызнаўся сурозмоўца. — Але — куды падзецца? — трэба было адпрацоўваць па размеркаванні. Толькі вось праз два гады (усміхаецца) я ўжо не захацеў ніякіх лагонаў. Адчуў смак у сваёй рабоце. Любіў ад ранку да вечара быць пры тэхніцы, дзе б яна ні працавала. Хоць не аграном жа, мог і ў гаражы сядзець. Мне падабалася арганізоўваць хлопцаў, каб у поле раней выехалі, каб спраўныя трактары ды камбайны былі.

— **Вам споўнілася 26, калі прапанавалі ўзначаліць гаспадарку. Адрозніваецеся ад маладых валаўкі адказнасцю ў такім маладым узросце?**

— Зразумела, страшнавата было на першых парах. Пасада адказная. У падначаленні шмат людзей. Да кожнага трэба было знайсці падыход. Але галоўнае, як мне здаецца, жаданне. А яно ў мяне было.

«Ніякай зайздрасці. Мы толькі парадаваліся за Дзяніса»

У «Рубяжэвічах», пераканалася на свае вочы, маладыя работнікі не рэдкія, а сярод спецыялістаў дык іш наогул большасць.

— Разам са мной у той 2006 год у гаспадарку

размеркаваліся чатыры маладыя спецыялісты, распавядае Дзяніс Сяргеевіч. — Гэта Міхаіл Севасцянявіч, які зараз працуе галоўным аграномам, яго аднакурсніца, а цяпер жонка аграноміхімі Юлія, галоўны заатэхнік Анатоль Глухараў ды аграном-бульбавад (дарэчы, «Рубяжэвічы» ўваходзяць у 80 базавых гаспадарак вобласці па вырошчванні бульбы) Ігар Тарасевіч. За два гады ўсе, як адзін, прыжыліся, перажаніліся, атрымалі новыя прэзідэнцкія дамкі і засталіся тут жыць і працаваць.

— **Чаму засталіся? — цікаўліся ў хлопцаў.**

— Многія ж адпрацоўваюць два гады — і толькі іх і бачылі...

— Што хаваць, першы год былі думкі ўсё кінуць, — кажа Ігар. — А пасля так здружыліся, што нікуды і ехаць не захацелася. Нас жа з Дзянісам і Толькам па першым часе паспалі ў адзін дом. Жылі і працавалі разам — весела было. А пасля адзін за другім сямі стварылі. Я жонку з Мінска сюды перавёз, яна працуе ў нас у гаспадарцы юрыстам.

— І мы з Юліяй не шкадуем, што засталіся, — кажа Міхаіл. — Абжыліся тут. І праца надзяная, трэба ж некаму і на зямлі працаваць. Нам, лічу, вельмі пашанцавала, што шмат моладзі ў калектыве. Стараемся адзін аднаму дапамагаць. І па рабоце, і так.

— Сябруем сям'ямі, адным словам, — дадае Ігар.

— **Не было рэзонацыі, што нехта хучыць па кар'ернай лясціцы расце?**

— Ды што вы! Ніякай рэзонацыі, ніякай зайздрасці. Мы былі толькі рады за Дзяніса. Стара-

емся яго не падводзіць, бо не сакрэт, што праца кіраўніка — не мёд. Трэба за ўсё і за ўсіх адказваць.

Каб утрымаць маладых спецыялістаў, у «Рубяжэвічах», як і паўсюль, будучыца жыллё, выплачваюцца пад'ёмныя... Але толькі гэтым моладзь у вёсцы не ўтрымаць, лічыць Дзяніс Калясеня.

— **Атрымліваецца, што паміж вамі і вашымі падначаленымі няма дыстанцыі?**

— Валікай няма. Ёсць пэўная прыступка, якая аддзяляе нас у працоўны час. І я лічу, што трэба, каб яна была. Панібратства не вітаю. Калі мы будзем тут хадзіць і тыкаць адзін аднаму, то да добра мы не прывядзем гаспадарку. У нас калектыву — сплаў маладосці і мудрасці. Я думаю, мы ідзем у правільным кірунку.

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

Ёсць ідэя! У БУДУЧЫНЮ — НА ВЕЛАСІПЕДЗЕ!

Студэнт механічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта транспарту Аляксандр КУЗЬМЯНКОУ ў намінацыі «Экалогія і энергазахапанне» на конкурс «100 ідэй для Беларусі» прадставіў праект, прысвечаны развіццю веласіпеднага транспарту ў Гомелі. Малады чалавек лічыць, што валаўкі абсалютна горад сёння непрыстасаваны да самага бясшкоднага віду транспарту, такога папулярнага ў краінах Еўропы. Каб змяніць сітуацыю, Саха прапанаваў абсталяваць дарожкі для веласіпедыстаў і спецыяльныя паркоўкі для мабільных сродкаў перасоўвання:

— Вырабляць паркоўкі можна з любых матэрыялаў: скарыстаных шын, з дрэва, з непатрэбнага металалому. Можна рабіць іх прыгожымі, каб яны сталі часткай дэкару вуліцы горада.

Малады чалавек лічыць, што ў Гомелі ёсць становішчы прыклады арганізацыі паркоўкаў для двухкопавых сяброў. Напачатку года з'явіліся чатыры месцы, дзе веласіпеды можна законна пакідаць. Напрыклад, пры садзейнічанні адміністрацыі Гомельскага палацава-паркавага ансамбля, ля цэнтральнага ўваходу ў парк з'явілася веластанка. У адным з новых мікрараёнаў ад вуліцы Хатаевіча да вуліцы Каменчыкава запланавана веладарожка працягласцю 2,5 кіламетра.

— Пачатак фарміравання адзінай веласіпеднай інфраструктуры ў горадзе пакладзены, — расказвае Аляксандр.

пэўнага коперу, уздоўж якой і будучы ездзіць веласіпедысты. Пешаходы будучы бачыць гэту лінію і ведаць, што могуць тут сустрэцца з веласіпедыстам — будучы больш асцярожнымі.

— Калі гэта будзе, з'явіцца і куды больш людзей, якія захоць сесці на веласіпед. Усе ж ведаюць, што машына пазбавіла чалавека фізічнай наругі, свежага паветра і задавальнення ад назірання за прыродай нашага роднага Гомеля! Да таго ж машыны забруджваюць навакольнае асяроддзе, ды і праезд на грамадскім транспарце не танны. Так што прапаную ў будучыню накіравацца на веласіпеды!

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Фота Сяргея ХАЦІМОНА БЕЛТА

НАВАБЕЛІЦКАЯ гандлёвая кампанія «Алеся» — адно з гандлёвых прадпрыемстваў Гомеля, дзе створаны брыгады БРСМ. Больш за 30 працэнтаў калектыву складае моладзь, значная частка якой з'яўляецца членамі БРСМ. З мэтай павышэння адказнасці і зацікаўленасці ў выніках работы маладых работнікаў у некалькіх гандлёвых цэнтрах ААТ «Алеся» створаны пярвічныя ячэйкі, якія назвалі «Гандлёвымі брыгадамі».

Члены гэтых брыгад працуюць з нагруднымі знакамі з сімволікай БРСМ, а найбольш актыўныя члены пярвічных ячэек на хадзінцы ствараюць заахвочваюцца матэрыяльна.

На здымку: дэлегаты з'езда БРСМ сакратар пярвічнай арганізацыі гандлёвай кампаніі Ганна ДУБОВІК (справа) і начальнік аддзела па справах моладзі Адміністрацыі Навабеліцкага раёна г. Гомеля Алеся ЯЗЕРСКАЯ.

«3 17 гадоў шукала вясковага мужа»

Падчас «экскурсіі» па Рубяжэвіч-чах пазнаёмілася з Настассяй Шафарэвіч, якая працуе ў гаспадарчы запраўшчыцый. Гісторыя гэтай 29-гадовай усмешлівай маці двух дзяцей, што хаваец, не пакінула аб'якавага.

— Я 25 гадоў пражыла ў Мінску, — распавядае Настся. — З 17 гадоў марыла пераехаць у вёску. Таму мэтаманіравана шукала вясковага мужа, каб ён мяне з сабой забраў. Бо гарадскія кавалеры пра тое, каб жыць у вёсцы, і слухаць не хацелі.

— Доўга шукалі? — Доўга. Але калі пазнаёмілася са сваім цяперашнім мужам, то халіпа дзюх сустрэч, каб зразумець, што гэта мой лёс. Бацькі былі ў шую, няк не маглі паверыць, што я не вярнуся жыць у горад. Зараз яны дапамагаюць мне грашмыма, а я ім — бульбай.

Карэнная мінчанка Настся ШАФАРЭВІЧ ездзіць на працу на скутары і цялкам задаволена сваім жыццём.

ПРЫЖЫЛІСЯ, ПЕРАЖАНЫЛІСЯ І ЗАСТАЛІСЯ

Настся з мужам, які працуе ў гаспадарчы закладчыкам фермы, не толькі вырошчваюць гародніну, але і трымаюць дзюх свінак. — Без гэтага не пражывеш, — сцвярджае жанчына. — Мужчына трэба есці мяса, якое каштуе зараз так дорага, што ў валоце можна мецца. А фізічна працы я не баюся. Наадварот, глядзіш у люстэрка і радуешся: якая ты робішся з кожным днём прыгажэйша, стройнейша. Натуральныя прадукты, якія мы вырошчваем на агародзе, таксама робяць сваю справу. Яны павлічваюць жыццё, даюць сілу і энэргію. Калі я падмаюся і ў мяне шмат сіл — значыць, я жыю натуральным жыццём. Калі я устаю і мне нічога не хочацца рабіць — значыць, нешта я раблю не так, трэба пераглядаць сваё жыццё.

Настся па адукацыі эканаміст. Але сядзячая праца, прынахана, ёй не па душы. — Мне трэба праца, якая прымушае мяне адначасова і рухацца, і лічыць. Гэта ўсё сумяшчаецца ў запраўчы. Мужчына, які працуе ў вёсцы, робіць рук, трэба культурна абслужыць. Кожнаму стараюся падняць настроі, «падкалоць». Праца нескладаная. Акрамя таго, што немалаважна, у мяне ёсць вольны час дорага за гаспадарчай уграўцай, дачку завезці ў садок, сына ў школу. І самае гаюнае, адносіны кіраўніцтва задавальняюць. Ідзеш на працу, як на свята. Люблю даручэнні арганізацыйнага характару.

Настся не толькі вельмі мабільны чалавек — аднавіцкія прызываліся бачыць яе то на машыне, то на скутары — але і вельмі творчы. Паводле слоў Дзяніса Калясеню, ахвотна бярэцца за арганізацыю розных культурных мерапрыемстваў, пра любога работніка выкладаркі верш можа склаці. І ганак, па-майстарску выпладзены з каменя. — Я выветлілася, я рук справа. — Мне будзе 30 гадоў, і я адчуваю, што знаходжуся на сваім месцы, — кажа Настся. — А ў Мінску мітусня, нервознасць, якая вымывае нават на самай лёгкай працы. А тут, нават калі загрукна вялікая, але з-за таго, што свежае паветра і задаволены сабой — па сілах усё.

— Не плануецца з'язджаць? — Дакладна не. Наадварот, у планах замацавацца. І выкупіць у далейшым гэты дом.

На развітанне Настся папрасіла перадаць тым дзючатам, якія вельмі хочучь жыць на прыродзе і працаваць на сябе, але яшчэ не адважыліся пераехаць у вёску, не зацягваюць. — Вы аб гэтым не пажадаеце. У мяне многія сяброўкі дагэтуль сумняваюцца, а жыццё ідзе.

Навядзе ДРЫЛА, фота аўтара.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «43».)

ЗОРНЫ ДОЖДЖ НАД ГОРАДАМ СУБОЦКАМ

Ці ведаеце вы, дзе знаходзіцца горад Субоцк? Упэўнена, што не. Бо гэты горад немагчыма знайсці ні на карце, ні ў летапісных документах. Субоцк — гэта казачны горад-невідзімка. Ён існуе толькі ў суботні дні на тэрыторыі Пятрэвіцкай сярэдняй сад-школы, што знаходзіцца на Наваградскай зямлі.

Калі горад ажывае, там адбываюцца цікавыя падзеі: святочныя канцэрты, конкурсы, КВЗы, спартланды, праводзяцца заняткі па інтарэсах, розныя акцыі, працуюць кружкі, секцыі, сямейныя клубы. Напрыклад, у мінулы суботу ў Субоцку назралі дзюнюю з'яву — заркапад. Як аказалася, гэта ў Пятрэвіцкай школе ўпершыню праходзіў конкурс «Дзве зоркі», у якім прынялі ўдзел настаўнікі разам з вучнямі. Яны здзіўлілі глядачоў сваімі талентамі: спявалі песні на беларускай і нават англійскай мовах, танцавалі, паказвалі сцэны і гумароскі. Мерапрыемства чакалі з нецярпеннем і хваляваннем цэлы месяц, і недарарма. Яно спадабалася і ўдзельнікам, і глядачам. Гэта было нешта новае і захапляльнае. Падрыхтоўка да конкурсу і выступленне яшчэ больш зблізіла настаўнікаў і вучняў: вучні стараліся не падвесці сваіх настаўнікаў, а настаўнікі — не расчароваць вучняў. У выніку ўсе атрымалі задавальненне. Спадзяюся, што такое мерапрыемства стане традыцыйным для нашай школы.

Наогул, настаўнікі Пятрэвіцкай школы стараюцца весці актыўны лад жыцця. Разам з вучнямі ўдзельнічаюць у спартландыях, КВЗ, конкурсах, канцэртах. Яны не старэюць душою, заўсёды энэргійны і творчы. А гумару і фантазіі ім не пазычаць. Акрамя таго, настаўнікі з вучнямі не толькі разам бавяць час, але і сумесна працуюць на калгасных палетках, зарабляючы грошы для школы, упарадкаваюць прышкольную тэрыторыю, удзельнічаюць у працоўных дасэнтах. Так, нядаўна, праходзіла дабрачынная акцыя БРСМ «Няхай лес будзе чыстым», у якой наша школа прыняла актыўны ўдзел. Настаўнікі і вучні дружна выйшлі на суботнікі і ачысцілі ад смецця лес каля вёскі Малая Ізва. Хочацца адзначыць, што настаўнікі нашай школы сваім уласным прыкладам вучаць нас жыць актыўным жыццём. І, глядзячы на іх, нам таксама хочацца быць актыўнымі, таму што прыклад настаўніка вельмі важны для нас, ён з'яўляецца стымулам для дзейнасці. Мне здаецца, што менавіта прыклад настаўніка — гэта гаюны рухавік выхавачага працэсу.

Воляга ДУХОУНІК, вучанка Пятрэвіцкай сярэдняй сад-школы Наваградскага раёна.

Чырвоная змена. РЕГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 12 ад 19 лютага 2009 года выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь. Заснавальнік газеты — установа «Рэдакцыя газеты «Звязда»; грамадская аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі». Гаюны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч. Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А. Кантакты: тэлефон: 292 44 12. e-mail: posts@tut.by; info@zvyazda.minsk.by. Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Тыраж 33.380. Нумар падпісанні ў 19.30. 7.12.2011 г.

ЗАБІТА НА «D.O.Z.S.K.I.»

Яны ўмеюць гаварыць пра балет — на мове танца. А могуць сродкамі харэаграфіі распавесці пра сваё бачанне свету... Гледзячы на тэатр танца «D.O.Z.S.K.I.» нехта з замежнікаў можа думаць: які сучасны беларускі танец!

Амаль за шэсць гадоў існавання тэатр атрымаў прызнанне ў Беларусі — у мэтры і знаўцаў харэаграфіі. На «хатнім» міжнародным фестывалі сучаснай харэаграфіі быў адзначаны неаднойчы, а сёлета атрымаў гаюныя прэміі нават у дзюх намінацыях за

адну мініяцюру — «Пра балет». «Малайцы! — казалі ім. — Вы — першыя... Справа маладая: нешта пачынаец, змагацца — і выжываец, хоць будучыня падобных праектаў не ўяўляецца туманнай толькі таму, што за справу бяруцца

маладыя, якія вераць, што ўсё залежыць найперш ад іх саміх. Дзмітрый Залескі і Вольга Скарцова паступілі вельмі сучасна: задумалі праект — і зрабілі. Пра тое, што тэатру дапамагла існаваць гэты час, расказвае харэограф Дзмітрый ЗАЛЕСКІ:

Сялетнюю аднаку на фестывалі ў Віцебску я расцэняваю як узнагароду за шэсць гадоў. Мы ў Віцебску абралі нашым больш значны прызы ў папярэднія гады. На міжнародных конкурсах наўрае з кітайцамі, італьянцамі, расіянамі выступалі, былі адзначаны прэміямі. Праца ў нас цяжкая, пенка збіралася, і нарэшце падышла да пэўнай мяжы, калі сказалі: «О, аказваецца, у нас ёсць «D.O.Z.S.K.I.»!». Ды мы даўно былі! Я не скажу, што сёлета мы нешта асаблівае зрабілі. Але менавіта ў гэтым годзе нас правала на творчасць, якія надзвычай запатрабаваныя. Сялёта ў лістападзе за ўвесь месяц мы ўсюго чатыры дні былі ў Мінску. І ў гэтыя дні паспелі прывезці ў Мінск польскі тэатр танца, зрабілі з ім канцэрт, арганізавалі бясплатны майстар-класы, а потым з'ехалі ў Самару.

— У Еўропе асобныя праекты ў сучаснай харэаграфіі — распаўсюджаныя з'ява. А ў нас такіх няма. Чаму? — Там гэта распаўсюджана нават больш, чым класічнае мастацтва. У нас танец не ўспрымаецца як твор мастацтва, яго гатовы прылічыць да папы. У нас не разумеюць, што сучасны танец можа нараджаць эмоцыі не горш, чым драматычны тэатр. Я не імкнуся ні з кім канкураваць — наадварот, кажу, што можна разам несці сучасную культуру, у якой ёсць імкненне да сінтэзы розных відаў мастацтва.

— Памятаеце самае першае адчужненне паспеху, калі вы зразумелі, што «трапілі» ў пільны? — Усё залежыць ад таго, наколькі

палі салісты французскага тэатра «Гранд-Опера». Чым больш ты робіш — дзеля ідэі, таму што вельмі хочацца рабіць — тым больш шанцаў, што прывядуць дасягненні. — Калі першы раз ехалі на конкурс за мяжу, вы павінны былі ўяўляць узровень сучаснай харэаграфіі ў свеце. Не баяліся? — Не баяўся. Конкурсы за мяжой — не надта распаўсюджаныя з'ява. Там больш фестывалюў, калі кажацца пра Еўропу. Там ніхто не канкуравае. У фестывалюў мэта — не спаборнічаць, а паказаць сябе і паглядзець на іншых. Азін так робіць, другі — інакш, а на фестывалюў паказваюць адзін аднаму свае знаходкі. Напрыклад, французская школа сучаснай харэаграфіі паказвае, як яна сёння песьціць новых Бержарэў. У нас жа сядомасць па інэрцыі працуе на тое, што трэба імкнуцца быць лепшымі. Але ж не ў гэтым справа, каб некаму нешта даказаць. Важна тое, што мы маем магчымасць займацца творчасцю, якая нам цікавая, і ствараць сваё мастацтва. Я веру і ведаю, што усё сучаснае пільна да нас прыйшло, і мы, артысты, які гледзяць, ментальна разумеюць такое мастацтва.

— Мастацтвам харэаграфіі адна частка людзей, наўрае, называе балет. А другая частка прыкладам сучаснага танца называе шоу «Тодэс». Як патэнцыйнаму глядачу патлумачыць, што такое сучасная харэаграфія? — Не трэба недацэньваць глядача. Я не імкнуся ставіць танец тады, каб глядаць усё зразумець. Мне здаецца, наш поспех менавіта ў тым, што глядаць разумее не усё. Нешта застаецца на «дадуманне». Яму важная сама магчымасць сутыкнуцца з тым, што пакадае пытанні, як напрыклад, сучасная харэаграфія. Глядаць не дурнае, ён адчувае, добра ці дрэнна зроблена кампазіцыя. Ён можа не разумець сэнс, можа не разумець тэму. Але зольны зразумець, дзе якасна, а дзе не. Альбо ацаніць патэнцыял: недакананасць можна дараваць, калі адчуваеш, і ў артысты могуць пайці далей, і ёсць імкненне развівацца. Чалавек усё адчувае. У нас жа поўная заць! Магчыма, да нас у большасці ідуць людзі падрыхтаваныя. Але магус распавесці цікавыя эпізоды: тады нашай артысты, які прадуе кіруючым, даведася пра тое, што яго калега (таксама кіруюца) з усёй сям'ёй хадзіў паглядзець на «D.O.Z.S.K.I.». Сын-студэнт набыў квітку на ўсё, нікто яго не прымушаў, ён проста нейкім чынам пра нас даведася. Нас роўна столькі не ведае, колькі ведае. Хоць хоча, той ведае. Нядаўна да мяне дзючына падышла з акадэміі мастацтваў: «Чыне вас можна паглядзець?» Калі хто хоча, то знойдзе. У нас была рэклама ў метро і на радыё «Юністар», калі паляжа прывозілі. Зала была маленькая, месцаў на 300, квітку разышліся. А рэкламу мы давалі дзеля таго, каб рэзананс быў.

— Для асобнага тэатральнага праекта важна, каб быў чалавек, апантаны ідэяй. У вас — адразу два. У вашым тандэме з Вольгай Скарцовай няма таго, што хтосьці больш гаюны? — Ведаецца, чаму такі тандэм склаўся? Мы абое з Віцебска. Не таму, што мы сабраліся ў дзючынства, а менавіта таму, што ў Віцебску ёсць фестываль сучаснай харэаграфіі. Класныя трупы з усёго

Навядзе ДРЫЛА, фота аўтара.

ДЗЕЦЯМ З ПРЫТУЛКАЎ

У Наваполацку моладзь бярэ самы актыўны ўдзел у гарадской валанцёрскай акцыі «Сагрэем дзючынцы сэрцы».

Як паведамілі ў наваполацкім гарадскім камітэце Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі, сярод пярвочных арганізацый ГА «БРСМ» установа адукацыі, прадпрыемстваў, арганізацый горада аб'яўлена традыцыйная акцыя па зборы канцылярскіх «аквосараў», цацак, падарункаў для выхаванцаў прытулкаў. У канцы снежня плануецца перадаць сабраныя падарункі дзецям, правесці для іх забаўляльную праграму. У рамках акцыі актыўны гарадской арганізацыі БРСМ павіншуюць дзючынцы з абмежаванымі магчымасцямі, са шматдзетных і малазабяспечаных сям'яў у іх дома.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

«ЭНЭРГІЯ НАШАЙ БУДУЧЫНІ — ГЭТА ВЫ, МОЛАДЗЬ!»

Кожнаму, наўрае, Кне раз даводзілася бачыць шылдачкі з надпісам «Выходзячы, тудыце святло». І гэта не чыйсьці капрыз ці просьба гультая. Пытанне энэргязберажэння не перастае хваляваць чалавецтва воль усё некаторы час. Кожны з нас ведае, што неабходна эканоміць электрычнасць, берагчы тое, без чаго немагчыма існаванне на планеце Зямля.

Ведаюць гэта і вучні сярэдняй школы № 119 г. Мінска, дзе стартвала інфармацыйна-адукацыйная акцыя «Свет — у твоіх руках!» з анансаваннем творчага конкурсу «Энэргія нашай будучыні», ініцыятарамі якой выступілі Прэс-цэнтр Дома прэсы, рэдакцыі часопісаў «Бярозка» і «Маладосць», газеты «Зорька» пры падтрымцы міністэрстваў інфармацыі, энэргетыкі і адукацыі Рэспублікі Беларусь.

Пытанні энэргязберажэння і экалогіі, развіцця ядзернай энэргетыкі і новых перспектывных відаў энэргіі, будаўніцтва АЭС у Беларусі як навукаёмкай вытворчасці сусветнага ўзроўню... У школу завіталі прадстаўнікі Міжнароднага дзюжэнаўнага экалагічнага ўніверсітэта імя А. Сахарова, Аб'яднанага інстытута энэргетычных і ядзерных даследаванняў «Сосны», рэдакцыі часопісаў «Бярозка» і «Маладосць», газеты «Зорька». Школь-

ні даведаліся, што сучасныя віды энэргіі пры няправільным выкарыстанні могуць прывесці да змянення клімату, вынікам чаго можа стаць глабальнае пацяпленне. Ішла падрабязная размова і пра эфектыўнасць атамнай энэргетыкі. — Будучыня нашай краіны немагчыма будзе атамнай энэргетыкі, — тлумачыць вядучы навуковы супрацоўнік Аб'яднанага інстытута энэргетычных і ядзерных даследаванняў «Сосны» Віктар ДАШКЕВІЧ. — Будаўніцтва АЭС у нашай краіне дадасць магучы і навацыйны штуршок для развіцця сучасных тэхналогій, што дазволіць забяспечыць насельніцтва таннай энэргіяй. АЭС — гэта і новая ступень у якаснай падрыхтоўцы кадраў.

Дарчы, у Беларусі чатыры ВНУ, якія займаюцца падрыхтоўкай спецыялістаў па ядзернай энэргетыцы. Беларускі дзюжэны ўніверсітэт рытуе фізікаў, Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт — інжынераў і будаўнікоў, БДУР — інжынераў-электроншчыкаў для кіравання самай АЭС, МДЭУ імя А. Сахарова — тых, хто забяспечыць беспяку ядзернай энэргетыкі.

Вучні 119-й школы выказалі свае думкі і погляды наконт энэргіі нашай будучыні. 9-класніца Вера Мышалава перакананая, што нашай краіне патрэбен пераход на новую крыніцу энэргіі, каб не залепаць ад іншых дзюжэў. Трагедыя Чарнобыля

і Фукусімы не павінна паўтарыцца, бо цяпер пры будаўніцтве АЭС выкарыстоўваюцца энэргабякі трэцяга пакалення, што не прывядзе да выхаду энэргіі за межы станцыі. А воль яе аднакласніца Маргарыта Цішунца з асцярогаў стаяўца да будаўніцтва АЭС у Беларусі, яна нагадала, што ад гэтага адмовіліся некаторы дзюжэў. «Каб не занадта вялікай стала цана прагрэсу!» — выказала сваю заклапочанасць дзючынца. Загадчыца кафедр МДЭУ імя А. Сахарова Андрэй Цімошанка патлумачыў, што ўсе апасенні заснаваны на эмоцыях і ўражаннях, а не на фактах.

Наступны этап інфармацыйна-адукацыйнай акцыі «Свет — у твоіх руках!» адбыўся ў сярэдняй школе імя Янкі Купалы № 19 г. Мінска. Выступілі дэкант кафедры ядзернай і радыяцыйнай бяспекі МДЭУ імя А. Сахарова Уладзімір Чудакоў, загадчык кафедры камп'ютарнага мадэлявання фізічнага факультэта БДУ Анатоль Сабаладзінчык, вядучыя навуковыя супрацоўнікі Аб'яднанага інстытута энэргетычных і ядзерных даследаванняў «Сосны» Валянціна Брылёва і Віктар Дашкевіч.

— Наша задача — адукаваць школьнікаў, каб яны асансавалі, наколькі важнай сёння ў рэспубліцы гэтага акцыя, — адзначыла Валянціна Брылёва. — Ідэальная мадэль будовы добрых узаемаадносін

з падрастанчым пакаленнем — дзяляю, што дапамагае атрымаць адпаведную рэакцыю, на выніках якой мы даведземся, які ўзровень падрыхтоўкі існуе і чаго не хапае.

У школьнікаў з'явілася цудоўная магчымасць выказаць свае погляды і думкі адносна праблем энэргязберажэння, дзючынцы конкурсу — праз творчыя працы. Рэдакцыі часопісаў «Маладосць» і «Бярозка», газеты «Зорька» чакаюць думкі творцы ў рамках конкурсу «Энэргія нашай будучыні», які праводзіцца па наступных намінацыях:

апаваданне (казка, гумарэска); верш; эсэ; малюнак (камікс, карыкатура). Лепшыя творы публікуюцца на старонках выданняў, а вынікі стануць вядомымі ў маі. На сустрэчах у школах адбывалася цікавая палеміка, дзе кожны мог выказаць свой пункт гледжання. Заўсёды цікава, калі прысутнічае творчы роздум. Вераніка КАНЮТА. Кожны, хто адчувае ў сабе талент паэта, пісьменніка, журналіста, мастака, можа ўзяць удзел у творчым конкурсе. Інфармацыю пра яго можна атрымаць на сайтах часопіса «Бярозка» bjarozka.lit.by, газеты «Зорька» zorka.by, Прэс-цэнтра Дома прэсы dompressy.by.

свету можна пабачыць у нас. Ёсць магчымасць глядзець, што адбываецца ў сучаснай харэаграфіі ў свеце. Чаму я тэатр прыводжу рабіць? Я бачыў тысячы замежных калектываў, кожны з іх быў цікавы па-свойму. На пустым месцы я б нічога не зрабіў. Бачыў, што ёсць прыклады самастойных тэатраў, моцныя трупы (на ўзроўні танцоўраў класічнага балета). Шчыра скажу: ужо ў дзючынным класе школы я ведаў, што буду рабіць тэатр і працаваць у гэтым кірунку. Ва ўніверсітэце паступаў на народнае аддзяленне толькі таму, што сучаснага тады не было. А зараз ужо сам выкладаю сучасную харэаграфію.

— Я магу сказаць, што ў нас гаюныя можа быць кожны, хто за хоча (ці я, ці Воля, ці артысты), але гэта будзе не зусім праўда. Аднак самаразлізнаюцца можа кожны. Калі хочаш нешта зрабіць — бярэ і рабі, а не чакай, што хтосьці будзе думаць за цябе.

— Вы разумелі, што гэта некамерцыйны праект у нашых умовах? Ці хацелі займацца творчасцю дзеля творчасці?

— Так было. Але ўсё мяняецца, я спадзяюся. Не пачнеш рабіць, напружвацца, думаць — будзе некамерцыйны... Калі мы робім і паказваем тое, што гледчаца можа зацікавіць (няхай не такіх псіхалагічных пастаноўкі, як бы мы рабілі для Еўропы, але прадстаўляем нейкія новыя формы сучаснай харэаграфіі), то гэта дае вынік. Трэба проста разумець, дзе ты і для каго працуеш у канкрэтным момант. Тады будзе магчымасць і для развіцця. Вядома, што наша выступленне на «Славянскім базары» ці на адкрыцці «Лістапада» павінна быць для шырокага аўдыторыі. Спектакль драматычны і буду рабіць глыбейшым, з іншымі акцэнтамі.

— У нас не можа быць стапрацэнтна выгадны камерцыйны творчы праект. Мы, харэографы, прывыклі да таго, што сёння няма грошай, а заўтра яны ёсць, як ва ўсіх творчых людзях. Так жа і ў Еўропе: чым больш ты лачнеш варушыцца і нешта рабіць, тым больш будзе аддаць. Мы зараз да гэтага прыходзім. Увесь лістапад быў распісаны, увесь снежань распісаны. Лета на два гадзі надперад ужо расплаванена. Калі ты нешта робіш, то рух будзе. Хоць у цяперашні час мы існуем не на камерцыйных умовах і хутчэй дзеля папулярнасці ў Беларусі сучаснай харэаграфіі. Таму што калі рабіць квітку з коштам, які адпавядае належнай апаце нашай працы, то атрымаецца дорага для людзей, нікто не прывядзе, працей у інтэрнэце паглядзець відэа. Але ў нас ёсць магчымасць вядзюцца і прадстаўляць Беларусь, паказваць, што і ў нас ёсць такое мастацтва. Шмат разоў я чуў здзіўленае: «Няжэ гэта з Беларусі?..» Не кажу, што мы лепшыя і самія ёсць фестываль сучаснай харэаграфіі. Класныя трупы з усёго

Ларыса ЦІМОШЫК. Фотаздымкі са спектаклю тэатра.

гэтым кірунку. І гэта цудоўна! Калі мы гаворым пра ролю ў мастацтве нейкага аўтара, то не з пазіцыі таго, які ён працаваў у нейкіх рамках, а звычайна адзначаем, што новага ён сказаў, зрабіў, унёс, чым здзіўліў. Гэтыя ж прычыны працуюць і зараз. Напрыклад, арганізатары фестывалю «Залатая маска» тэлефануюць у агенцтва і пытаюцца: «Што ў Беларусі цікавага адбываецца?» Цікавага — значыць незвычайнага, таго, што не як ва ўсіх і паўсюль. Новага — каб паказаць, куды рухаемся, чым дыхам, што ў нас прагрэсуе? Напрыклад, а ў якасці гаюцы ў Самару на фестываль «Сіла маўклівасці» паехалі. Яны ад Еўропы значна далей, чым мы, і хто ж не мы павінны несці гэтыя павеся на Усход? Па ўсёй Расіі зараз развіваецца гэты кірунак. Там добра ведаюць, што такое сучасная харэаграфія, а ў нас шмат каго трэба перакановаць у тым, што гэтае мастацтва мае права на жыццё.

— Шмат хто з маладых творцаў сутыкаецца з тым, што яго хутчэй ацэняць за мяжой, і толькі потым на радзіме. У нас адстае разуменне мастацтва?

— Ёсць такая праблема, хутчэй ментальная: недзе робіць лепш, чым у нас. Хопіць думаць пра тое, што недзе лепш. Паўсюль па-роўнаму. Мы такія, якімі быць заслугуоваем. Але наконт творчасці, то я ўпэўнены: не ўсё адразу, і калі ты робіш годна, то гэта ў свой час ацэняць. І тое, што сёння не дадалі, заўтра дададуць. Давайце паглядзім на тое, што тэатр «D.O.Z.S.K.I.» сёння працуе як гурток — пры Нацыянальным цэнтры мастацкай творчасці дзючынцы і моладзі. А з іншай боку — калі не тут, то дзе б мы наогул танцавалі? Таму я ўвесьмі пытанне нашчага статусу на ўзровень высокім узроўні, і мне паабяцалі, што мы будзем дзюжэўным праектам — пры музычным тэатры.

Культура, на мой погляд, — гэта дзюжэўная справа. Культура — гэта не нафтаздабыча і не машынабудаўніцтва, якія прыносяць грашывы даход. Культура прыносіць іншы даход. Культура — гэта тое, чым ты дышаеш, і гэта тое, кім ты будзеш заўтра. Тут некалькі ўзроўняў, які прыступак у левіцы: без якой-небудзь з іх цяжка дасягнуць вяршыні. Пра ўзровень дабрабыту дзюжэўны мяркуюць па папулярнасці напрамках — шоу! так далей. Культурна адметнасць народа вызначае стаўленне дзюжэўца да фізікалору, наколькі глыбока яна цэньць карані. Інтэлектуальны ўзровень вызначаюцца на тым, які дзюжэўца (я маю на ўвазе ўсё грамадства) цэньць класіку — сваю і сусветную. Прагрэсунасць можна вызначыць па развіцці сучасных навукаў мастацтва (сёння яны сучасныя, а заўтра стануць класікай). Сучаснасць — гэта жаданне іці наперад, рухацца, а не стаць на месцы.

ЛЕПШЫЯ ІМУНАМАДУЛЯТАРЫ — ВІЛЬГОТНАЕ ПАВЕТРА І КВАШАНАЯ КАПУСТА

На пытанні слухачоў і чытачоў адказала дацэнт кафедры інфекцыйных хвароб і дзіцячых інфекцый Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі, кандыдат медыцынскіх навук, урач вышэйшай катэгорыі **Алена КІШКУРНО**.

(Заканчанне. Пачатак у нумарах за 6 і 7 снежня.)

— **Мінск, Алег, 32 гады.** Раскажыце, калі ласка, як правільна лячыць насмарк, калі няма павышанай тэмпературы і іншых сімптомаў? Што трэба рабіць, каб не дапусціць гаймарыту? Ці праўда, што да гэтых захворванняў існуе пэўная схільнасць ці яно можа узнікнуць у людзях пры запаленні насмарку? Калі аднойчы мне рабілі аперацыю з прычыны гаймарыту, ці значна гэта, што ён можа паўтарыцца зноў?

— Прычыны насмарку розныя — як хранічныя гаймарыты або сінусіты, так і іншыя вірусныя захворванні. Трэба мець на ўвазе, што не кожны насмарк прыводзіць да гаймарыту. Асабліва калі ён працякае не на фоне павышанай тэмпературы. Мяркуючы па тым, што вам рабілі нейкую аперацыю, у вас ускладніўся адток вадкага змесціва з гаймаравой пазухі ў сярэдні насавы ход. Таму ласка насмарк пацягнуць трэба ляснячы з дапамогай, напрыклад, сінупрэту — полікампанентнага расліннага прэпарата, які паліпаўшае адток сілі. Сіліз ні ў якім разе не павінна заставацца ў гаймаравых пазухах, інакш будзе новы гаймарыт.

Развіццё гаймарыту залежыць ад пэўнай будовы гаймаравых пазух. Акрамя таго, патрабуецца сутыкненне з пэўнымі мікробамі, які спрыяе развіццю гэтых захворванняў. Часам людзі лічаць, што калі табе аднойчы пракалопі нос, то патым ужо жыццё любі насмарк будзе гэтым закнанавацца. Гэта не так. Звычайна падчас першага ўмяшання адтуліны ў носе пашыраецца, і надалей пракольні не патрабуецца.

— **Маладзечна, Алесь.** Нават летам, пры няясным перахладжванні ў мяне пачынаецца сухі кашаль. Лячу яго сама з дапамогай агульнадаступных сродкаў, якія прадаюцца ў аптэцы. Што вы параіце?

— Сухі кашаль — гэта, самі разумееце, як... «летнія кветкі». Іх многа, і яны, мякка кажучы, розныя. Такі сімптом можа быць пры трахеітах, бронхітах, гастры-

тах з павышанай кіслотнасцю. І што менавіта вы лечыце — я не ведаю. Вам патрэбна кансультацыя не толькі лор-урача, але і ўрача-гастрэнтэролага. А пасля можна наведваць эндэкрыялога, паколькі не выключана, што ў вас павялічана шчытападобная залоза, якая таксама будзе даваць сухі кашаль.

— **Мінск, Алена. Дзіцяці 16 гадоў.** Чатыры дні захоўваецца павышаная тэмпература, ніякіх іншых праяў няма... Што нам рабіць?

— Гэта можа быць і дробна-ацавога пнеўманія, і што заўгодна... Патрэбна пракансультавацца ў тэралепа або лор-урача, каб яны прызначылі агульны аналіз крыві, паслухалі пацыента.

— **Капыль, Ірына. Падкажыце, калі ласка, якія паказанні да выдалення адноздной існуюць зараз? Ці выдаліць адноздной дарослым людзям?**

— Выдаліць досыць рэдка. Які правіла, у тых выпадках, калі гэта пытанне па нейкіх прычынах не было вырашана ў дзіцяцтве. Паказанні да выдалення адноздной — гэта атыты звыш двух-трох разоў на год. А ўвогуле гэтыя паказанні зараз пашыраныя, і таму кожны асобны выпадак разглядае лор-урач.

— **Мінск, Сяргей, 30 гадоў.** Амаль кожную раніцу, калі прачынаюся, нос не дыхае. Днём і ўвечыры ўсё нармальна. Траўмы носа не было. Ці трэба мне што-небудзь рабіць з гэтым або гэта асабліва будова насавых пазух?

— Вам неабходна звярнуцца да лор-урача, каб ён пераканаўся, па-першае, ці няма ў вас скрыўленай носавой перагародкі. Траўма носа тут ні пры чым... Сама па сабе перагародка расце нераўнамерна, можа выкрывіцца ў любы бок, і таму часам чалавеку трэба «разыходзіцца», каб нос пачаў дыхаць. Акрамя таго, нельга выключыць магчымасць алергічнага рыніту. Існуе яшчэ і вазаматорны рыніт, калі сасуды ў тонусе з-за стрэсавага ўздзеяння... Гэта найбольш верагодныя прычыны вашага стану. Аднак дакладна ўсё можа вызначыць толькі доктар, які вас убачыць і абследае.

Святлана БАРЫСЕНКА.

«Вышэйшая адукацыя рызыкуюе стаць не проста масавай...»

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар.)

На фізічным факультэце ў залічаных на дзённую бюджэтную форму навучанна ўдзельная вага двух профільных предметаў (матэматыка і фізіка) у агульнай суме набраных балаў складала толькі 37 працэнтаў, у той час як мова і сярэдні бал дакумента аб адукацыі зануў асноўную долю — 63 працэнтаў.

— Такім чынам, у мэтах адбору найбольш профільна матываванай моладзі пры паступленні на біялагічныя, матэматычныя, фізічныя і хімічныя спецыяльнасці пры падліку праходнага бала па выніках тэспіравання прапануецца ўвесці каэфіцыент «2». Мы прааналізавалі вынікі прыёму 2012 года і зробім высновы аб мэтазгоднасці пераносу гэтай нормы на іншыя спецыяльнасці, — паведамаў Аляксандр Жук.

4. **Адхіленне ад удзелу ў конкурсе абітурыентаў, якія атрымалі адмоўныя вынікі па профільных уступных выпрабаваннях.**

Пасля адмены ў 2008 годзе «ніжняй мяжы» пачасціліся выпадкі паступлення ў ВНУ абітурыентаў з вельмі нізкім падрыхтоўкай. Тэарэтычна ў ВНУ могуць паступаць усё ахвотныя, якія набралі на ЦТ 1 бал і больш. І хоць у гэты момант мала верылася — тым не менш, тэорыя пераўтварылася ў практыку. У выніку ў спісах залічаных знаходзяцца сабе ў тым ліку і «круглыя двоечнікі». Так, у гэтым годзе студэнтка Міжнароднага дзяржаўнага акалагічнага ўніверсітэта ім. А. Д. Сахарова стаў абітурыентам з сярэднім балам атэстата 3,2 бала. Яго школьныя веды па трэціх частках предметаў былі ацэнены на «двойкі» па дзесяцібальнай шкале — у тым ліку і такія важныя для навучанья ў ВНУ дысцыпліны, як фізіка, хімія, матэматыка, руская мова. У БНТУ на платнае навучанне былі залічаны абітурыенты, якія мелі ў сертыфікатах ЦТ па фізіцы (гэта профільны предмет) усяго 1 бал. Аналагічна карціна назіралася і на некаторыя спецыяльнасці ў іншых ВНУ.

— Такім чынам, вышэйшая адукацыя рызыкуюе стаць не проста масавай, а ўсёагульнай, а гэта прывядзе да рэзкага зніжэння яе якасці, — падзяляў сваім бачаннем сітуацыі Аляксандр Жук. — Якасць падрыхтоўкі абітурыентаў — гэта аснова якаснай падрыхтоўкі спецыялістаў. Таму мы ўпэўнены, што наспела неабходнасць вызначэння «ніжняй мяжы» па кожным вучэбным прадмеце. Мяркуюцца, што да конкурсу не будзе дапушчана тая частка абітурыентаў, якая пажажа на ЦТ па профільных дысцыплінах горшыя вынікі. Магчыма, гэта будзе 5 працэнтаў самых нізкіх балаў.

Між іншым, калі б сёлета ўжо дзейнічала гэтая правіла (мінус 5 працэнтаў уладальнікаў самых нізкіх балаў), то і агульная колькасць прэтэндэнтаў на студэнцкі білет скарацілася б на 10 працэнтаў. І ўсё ж такі ў Міністэрстве адукацыі перакананыя, што галоўнае — гэта не пагона за абітурыентамі, а пагона за якасцю ведаў прэтэндэнтаў на студэнцкі білет. Інакш пра якую якасць навучанья ў ВНУ можа весяцца размова?

Надзея **НИКАЛАЕВА**.

8 снежня

1991 год — кіраўнікі дзяржаў і ўрадаў Рэспублікі Беларусь, Расійскай Федэрацыі і Украіны падпісалі пагадненні аб дэкансцыі дамовы аб стварэнні Саюза ССР ад 30 снежня 1922 года і аб стварэнні Саюза Незалежных Дзяржаў (пагадненні падпісаны ў рэзідэнцыі Віскіўлі ў Белаежскай пушчы). Цэнтрам краін Садружнасці абраны г. Мінск. 21 снежня 1991 г. да пагаднення аб стварэнні Садружнасці Незалежных Дзяржаў далучыліся Азербайджан, Арменія, Казахстан, Кыргызстан, Малдова, Таджыкістан, Туркменістан і Узбекістан. У снежні 1993 года ў СНД уступіла Грузія.

1941 год — Гітлер выдаў дырэктыўу № 39 аб пераходзе да абароны пад Масквой. Гэта быў прывал хвалянага бліцкryгу, на гэты раз фактычна пільмова прызначы фюрарам. Настрой Гітлера яшчэ больш пагоршыўся, б, калі ён ведаў, якія непрыемнасці даставец нямецкай арміі новыя савецкія танкі Т-34, якія ў гэты ж дзень пачаў выпускаць эвакуяваны Харкаўскі трактарны завод. 8 снежня з заводскага канвеера сшылі першыя 25 баявых машын.

«Калі нам хочацца смакаваць харцство ў абробленым на-мастацка камені ці на палатне, дык чаму ж не палюбавацца на жывое, богам створанае жаночае харцство?».

Максім Гарэцкі (1893 — 1938), беларускі навуковец, пісьменнік.

СЛОНИМСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ ПОД СТРОИТЕЛЬСТВО И ОБСЛУЖИВАНИЕ ТОРГОВЫХ ОБЪЕКТОВ

№ п/п	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Площадь земельного участка, га	Кадастровый номер	Начальная цена продажи, руб.	Сумма задатка, руб.	Стоимость затрат на формирование земельного участка и госрегистрацию	Форма проводимого аукциона	Срок аренды участка
1	Право аренды земельного участка	г. Слоним, на пересечении улицы Гродненское шоссе и улицы Брестская,	0,6888 га	425450100001007717	74980170	7400000	2454998	Открытый аукцион с условиями, в использовании земельного участка имеются ограничения: охранный зона сетей и сооружений водоснабжения на площади 0,0366 га. Охранный зона сетей и сооружений теплоснабжения на площади 0,0582 га.	20 лет
2	Право аренды земельного участка	г. Слоним, ул. Вокзальная	0,0270 га	425450100001007728	8329940	830000	2607354	Открытый аукцион с условиями, в использовании земельного участка имеются ограничения: охранный зона сетей и сооружений канализации на площади 0,052 га.	50 лет
3	Право аренды земельного участка	г. Слоним, ул. Подлесная, 39	0,3157 га В том числе 0,1789 га земель общего пользования, 0,1368 га неиспользуемых земель	425450100001007261	19040690	1900000	684180	Открытый аукцион с условиями, в использовании земельного участка имеются ограничения: охранный зона ЛЭП напряжением до 1000 В на площади 0,0100 га.	10 лет
4	Право аренды земельного участка	г. Слоним, ул. Минский Тракт, 105а	0,1263 га В том числе 0,0905 га пахотных земель, 0,0271 га под древесно-кустарниковой растительностью, 0,0107 га земель общего пользования	425450100001007260	7325880	700000	618198	Открытый аукцион с условиями, без ограничений в использовании земельного участка. Возмещение победителем аукциона расходов, связанных с потерями сельскохозяйственного производства в сумме 1340190 белорусских рублей.	10 лет
5	Право аренды земельного участка	г. Слоним, ул. Южная, 40а	0,0969	425450100001006917	4192710	400000	668994	Открытый аукцион с условиями, без ограничений в использовании земельного участка	10 лет

Условия продажи объекта:

- Внесение победителем аукциона платы за право заключения договора аренды земельного участка, а также возмещение расходов, связанных с проведением аукциона.
- Возмещение победителем аукциона расходов, связанных с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе государственной регистрацией в отношении создания земельного участка.
- Заключение победителем аукциона договора аренды земельного участка со Слонимским райисполкомом и осуществление в 2-месячный срок после принятия решения райисполкома о предоставлении ему земельного участка государственной регистрации права на земельный участок.
- Получение победителем аукциона в установленном порядке разрешения на проведение проектно-исследовательских работ и разработки строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий 2 года.
- Строительство торгового объекта (павильона, магазина) в сроки, определенные проектно-сметной документацией.

Лицо, желающее принять участие в аукционе, представляет:

- заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков, которые предполагается получить в аренду по результатам аукциона;
- заверенную банком копию платежного поручения о внесении суммы задатка на р/сч^т 3604525001568 в ЦБУ № 422 филиала № 402 ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 689, УНП 500010377.

Гражданин — копия документа, содержащего его идентификационные сведения, выданный государственной регистрацией (паспорт).

Индивидуальный предприниматель — копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования.

Колондированными участниками: оригинал и копия договора о совместном

Представителем гражданина или индивидуального предпринимателя — нотариально удостоверенная доверенность.

Юридическое лицо — представителем или уполномоченному должностному лицу юридического лица Республики Беларусь — доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица.

Юридическое лицо — нерезидент Республики Беларусь — представителем или уполномоченному должностному лицу иностранного юридического лица — легализованное в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованным в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

Представитель иностранного гражданина — легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

Колондированными участниками: оригинал и копия договора о совместном

участии в аукционе;

- копии документов, подтверждающих государственную регистрацию индивидуальных предпринимателей и (или) микроорганизаций, заключивших договор о совместном участии в аукционе;
- сведения о средней численности работников микроорганизаций, заверенные подписью руководителя и печатью.

При подаче документов уполномоченное лицо (его представитель) предоставляет документ, удостоверяющий личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями и (или) микроорганизациями, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно предоставляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия руководителя.

- Аукцион проводится при наличии двух или более участников аукциона.
- Аукцион по конкретному предмету аукциона признается **несостоявшимся** в случаях, если:
 - заявление на участие в нем по конкретному предмету аукциона подано менее чем двумя участниками;
 - ни один из его участников после трехкратного объявления первой цены не подъял аукционный номер;
 - ни один из его участников в соответствии с решением комиссии по проведению аукциона не был признан победителем.
- Не допускается начало торгов и продажа предмета аукциона по начальной цене. После объявления очередной цены аукцион называется номер участника аукциона, который первым подъял аукционный номер, указывает на него, а затем в соответствии с шагом аукциона объявляет новую цену. Аукцион продолжается до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднимет только один участник аукциона. Аукционист называет последнюю цену и номер данного участника трижды и

объявляет предмет аукциона проданным, а участника — победителем аукциона по соответствующему предмету аукциона.

- Всем участникам предоставляется право ознакомиться с земельно-кадастровой документацией, а также возможность осмотра местности земельного участка, выставленного на торги.
- Победитель аукциона обязан оплатить расходы, связанные с подготовкой и проведением аукциона, и расходы, связанные с подготовкой документации, необходимой для проведения аукциона, в течение 10-ти рабочих дней со дня принятия местным исполнительным комитетом решения о предоставлении победителю аукциона земельного участка. В случае, если победитель аукциона в установленный срок не внес плату за земельный участок, то внесенный им задаток и оплата расходов, связанных с подготовкой и проведением аукциона, расходов, связанных с подготовкой документации, необходимой для проведения аукциона, возврату не подлежат.
- Платеж за объект осуществляется одновременно по безналичному расчету в расчетных билетах Национального банка Республики Беларусь.
- В случае победы расходы, связанные с подготовкой и проведением аукциона, подготовкой документации, необходимой для проведения аукциона, возмещает покупатель объекта.
- Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектами.

Аукцион состоится 12 января 2012 года в 10.00 по адресу: г. Слоним, ул. Красноармейская, 40, каб. 619.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Слоним, ул. Красноармейская, 40, каб. 621 в рабочие дни с 8.30 до 17.30. Телефоны для справок в Слониме: 8 01562 24611, 21534, 21641.

Заявления принимаются по 6 января 2012 г. до 16.30 включительно.

e-mail: slonim-spolkom@tut.by. Адрес сайта: http://slonim.grodnoregion.by

АСВЯЧОНАЯ ЗОРКАМІ

Прасфору і ваду, узятую ў дзень Дабравешчання ў царкве, таксама захоўвалі і выкарыстоўвалі для лячэння розных хвароб, асабліва пры захворванні вачэй і дна першага купання дзяцей.

Чысты чацвер (апошні перад Вялікаднем)

У апошні перадвёлікодны тыдзень атрымаў ва ўсходніх славян назву «Белы тыдзень». Людзі наводзілі парадак у садзе, на падворку, у хляве, у хаце. Трэба было і «абмыць грэшнае цела». Існавала павер'е, што чалавек, які на досытку ў чацвер пакуваецца ў рэчцы, возеры ці памыецца ў лазні, змяе з сябе грахі і засцеражацца ад розных хвароб на цэлы год.

У ноч з серады на чацвер на адкрытае месца ставілі ваду («пад зоры»): раінай чацвярговай вады «змывалі» усё хваробы і няудачы, жыццёвыя непаразуменні. Старыя людзі раілі спаткаць выпіць некалькі глыткоў асвечанай зоркамі вады, а потым памыецца ёю.

У Чысты чацвер мыліся на досвітку, паперад пакашушы ў посуд з вады сярэбраную манету. Лічылася, хто першы памыецца, у таго твар будзе «чысты».

Страсная субота (апошняя перад Вялікаднем)

У гэты дзень у храмах адбываецца малое асвечанне вады.

У другой палавіне дня ў храмах асвечанца рэтуальнае ежа, з якой пачнецца першы святочны дзень пасля заканчэння Вялікага посту. Пачынаюць новы этап у жыцці чалавека, у сямейнае харчаванне пасля сямі тыдняў жорсткага абмежавання

ўключаліся іншыя стравы, прыгатаваныя з прадуктаў жывёльнага паходжання. Перад ужываннем іх, следам за яйкам, трэба было асвечыць — святар рабіў абход і акрапляў святой вадою ежу, якая стаяла на разгорнутых ручніках і абрусках.

Вялікдзень

У Раінай уся сям'я збіралася вакол посуду з вады і апушчаным у яе асвечаным чырвоным яйкам. Пачынаючы з самага малодшага, кожны з членаў сям'і тройчы апускаў рукі ў ваду і тройчы праводзіў імі па твары — мыўся ў незвычайнай вадзе, каб твар быў «прыгожым», «чырвоным», «кругленькім» (так казалі бабулі сваім унукам).

6 мая — Юр'еў дзень

У Па паводзінах вады ў гэты дзень прадказвалі стан надвор'я: «Калі вада ў рацэ прыбывае да Юр'евага дня, то лета будзе спякотнае, з рэдкім дажджам».

У Вадоў, узятая з ручая на ўзьходзе сонца, крапілі вуліц, каб мёд быў такім жа смачным, а пчолы гулі так, як вада ў ручай.

У Юраўскай расой лячылі бясплоддзе.

15 мая — дзень Барыса і Глеба

У На Беларусі дзень ушанавання святых Барыса і Глеба лічыўся вялікім святам. У гэты дзень у храмах ставілі свечкі, маліліся за мір, спакой, паразуменне паміж людзьмі, а таксама за будучы ўраджай. Акрамя таго, абаяжоўва хадзілі да крыніц, якія не замяралі зімой. Вада ў гэты дзень у такіх ручаях лічылася гаючай — асабліва для тых, хто хварэў на вочы.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРЮК.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ПРОИЗВОДСТВЕННОЕ ОБЪЕДИНЕНИЕ «МИНСКСТРОЙ»

220050, г. Минск, ул. К. Маркса, 13А

режим работы: с 8.30 до 17.45, перерыв 13.00–14.00, тел.: 227 52 36, 226 03 01

Зарегистрировано решением Мингорисполкома от 18 января 2007 г. № 140 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 100071325.

Выполняя функции заказчика, объединением с 2004 по 2010 год построены и введены в эксплуатацию жилые дома:

- ул. Захарова, д. 63, ул. Захарова, д. 67, корп. 1, ул. Великоморская, д. 10, ул. Великоморская, д. 12, ул. Роменская, д. 5, ул. Матусевича, д. 90, пр-т Рокоссовского, д. 78, пр-т Рокоссовского, д. 76, пр. Рокоссовского, 80, ул. Филимонова, д. 14, пр-т Независимости, д. 168, корп. 1, пр-т Независимости, д. 168, корп. 2, пр-т Независимости, д. 168, корп. 3, ул. Есенина, д. 30, ул. Есенина, д. 34, ул. Есенина, д. 36, д. 38, ул. Матусевича, д. 52 и др.

Лицензия № 02250/0264117 выдана Министерством архитектуры и строительства РБ 09.04.2007 года сроком на пять лет.

Объединение осуществляет строительство объекта «Жилой район Масковщина. Микрорайон Масковщина-6. Жилой дом № 22 по генплану» в г. Минске.

Свидетельство (удостоверение) № 500/451-3910 о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права пользования на него от 03 марта 2010 г.

Земельный участок площадью 0,1665 га. Проектом предусмотрено устройство подъездов, пешеходных связей, установка малых архитектурных форм, озеленение, организация детских игровых, спортивных, хозяйственных площадок.

Здание жилого дома запроектировано из трех секций, первая и вторая — 10-этажные, третья — 13-этажная. Количество жилых помещений жилого дома — 149. Серия жилого дома — индивидуальная.

Начало строительства — январь 2011 года. Предполагаемый срок ввода в эксплуатацию в соответствии с ПОС — июль 2012 года.

Проектно-сметная документация прошла в установленном порядке государственную экспертизу от 30.06.2010 № 566-15/10.

Договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться с гражданами, не нуждающимися в улучшении жилищных условий, но желающими их улучшить на строительство квартир с № 37 по № 72.

Предметом договора будет являться строительство жилого помещения.

Стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых помещений без учета выполнения внутренних отделочных работ в текущих ценах составляет — 9 549 639 руб. — для граждан, не нуждающихся в улучшении жилищных условий.

В состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое подлежит передаче в долевую собственность, входят: межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыша, технические этажи и подвал, другие места общественного пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и нежилых помещений, элементы инженерной инфраструктуры, озеленения и благоустройства, а также отдельно стоящие объекты, служащие целевому использованию здания и право землепользования.

Договор строительного подряда от 01.11.2010 № 34с-11-2010, генподрядчик — ОАО «Стройтрест № 35».

Принятие и регистрация заявлений на участие в долевом строительстве жилых помещений будет осуществляться через 7 календарных дней после опубликования проектной декларации в каб. 105 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13А.

Генеральный директор **Е.И. Вовна**

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ПРОИЗВОДСТВЕННОЕ ОБЪЕДИНЕНИЕ «МИНСКСТРОЙ»

220050, г. Минск, ул. К. Маркса, 13А

режим работы: с 8.30 до 17.45, перерыв 13.00–14.00, тел.: 227 44 76, 227 65 53

Зарегистрировано решением Мингорисполкома от 18 января 2007 г. № 140 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 100071325.

Выполняя функции заказчика, объединением с 2005 по 2010 год построены и введены в эксплуатацию жилые дома:

- ул. Захарова, д. 67, корп. 1, ул. Великоморская, д. 10, ул. Великоморская, д. 12, ул. Роменская, д. 5, ул. Матусевича, д. 90, пр-т Рокоссовского, д. 76, д. 78, пр. Рокоссовского, 80, пр-т Независимости, д. 168, корп. 1, пр-т Независимости, д. 168, корп. 2, пр-т Независимости, д. 168, корп. 3, ул. Есенина, д. 30, ул. Есенина, д. 34, ул. Есенина, д. 36, д. 38, ул. Матусевича, д. 52 и др.

Лицензия № 02250/0264117 выдана Министерством архитектуры и строительства РБ 09.04.2007 года сроком на пять лет.

Объединение осуществляет строительство объекта «Многоэтажные жилые дома № 1,2 по генплану со встроенными помещениями административно-общественного назначения и гаражом-стоянкой № 3 по г/п в квартале ул. Шорса-пр. Дзержинского на земельном участке 2,0 га с установкой индивидуального источника теплоснабжения. Жилой дом № 2 по генплану».

Свидетельство (удостоверение) № 500/962-2184 о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права пользования на него от 16 апреля 2010 г.

Земельный участок площадью 1,0046 га. Проектом предусмотрено устройство подъездов, пешеходных связей, установка малых архитектурных форм, озеленение, организация детских игровых, спортивных, хозяйственных площадок.

Договор строительного подряда от 28.09.2010 № 25, генподрядчик — ОАО «Стройтрест № 1».

Принятие и регистрация заявлений на участие в долевом строительстве нежилых помещений будет осуществляться через 7 календарных дней после опубликования проектной декларации в каб. 401 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13А.

Генеральный директор **Е.И. Вовна**

Начало строительства жилого дома — октябрь 2010 года.

Предполагаемый срок ввода в эксплуатацию в соответствии с ПОС — декабрь 2012 года.

Проектно-сметная документация прошла в установленном порядке государственную экспертизу от 03.05.2010 № 169-15/10 с дополнением № 387-15/

ЗВЯЗДА 8 снежня 2011 г.

ПРАДУКЦЫЯ, ЯКАЯ НЯСЕ Ў САБЕ СІЛУ РОДНАЙ ЗЯМЛІ

Дырэктар ААТ «Мінскі камбінат хлебапрадуктаў» Генадзь ВАСІЛЕУСКІ.

«НАША прадукцыя вырабляецца з зярнята, якія ўвабралі ў сябе сілу роднай зямлі, захоўваюць у сабе энергію сонца, гаючую свежасць ветру і цэльнае чалавечыя рук»...

Так зазначана ў адной з інфармацыйных крыніц пра ААТ «Мінскі камбінат хлебапрадуктаў». Можна, трохі пафасна, але ж вельмі дакладна. І павучальна. Пры сённяшнім пагоні за супермоднымі дыетамі ды амаль бескаларнымі стравамі неж прыняццё ролі прадуктаў, у аснове якіх ляжыць размолате зерне. Але ж менавіта гэтыя прадукты даюць нам асноўную энергію для нашай нармальнай жыццяздзейнасці, нясуць у сабе несаменныя элементы, так неабходныя нашаму арганізму, каплі менавіта да верасня. І вось новая вытворчасць і новы і крыху незвычайны для камбіната прадукт.

Гэта, аднак, прэзямбула. А галоўнай мэтай нашага візіту на ААТ «Мінскі камбінат хлебапрадуктаў» (як зразумела ўжо, такі візіт меў месца) стала нядаўняе, у верасні, уяўдзенае тут зусім новай вытворчасці — на вырабе макароннай прадукцыі.

Ужо адразу нагадаем, асноўная прадукцыя камбіната — гэта, вядома ж, мука розных відаў і гатункаў, крупы, мучныя паўфабрыкаты і г.д. (больш дакладны пералік гэтай прадукцыі абазначаны ва ўрэзцы). Але так было менавіта да верасня. І вось новая вытворчасць і новы і крыху незвычайны для камбіната прадукт.

Мы сустрэліся з дырэктарам ААТ «Мінскі камбінат хлебапрадуктаў» Васілеўскім Генадзем Іосіфавічам, іншымі кіраўнікамі і спецыялістамі. Вось што яны расказалі і паказалі.

Новая вытворчасць уведзена на камбінат згодна з планами па імпартазамішчэнні, і ў прыватнасці — па імпартазамішчэнні кароткарэзных макаронных вырабаў так званай групы «Б». Крыху спліснемся на гэтым. Як патлумачылі спецыялісты, усе макаронныя вырабы падзяляюцца, у залежнасці ад сыравіннай базы, на некалькі груп — «А», «Б», «В» і «Г». Група «А» вырабляецца з мукі цвёрдай пшаніцы, найбольш багатай на клейкавіну, або бялок (цвёрдая пшаніца ў нас амаль што не вырошчваецца, а значыць, яе для падобных мэтаў даваецца б імпартаваць); групы «В» і «Г» — з мукі, што вырабляецца з гатункаў мяккай пшаніцы. Наша сельскагаспадарчая вытворчасць прапануе менавіта мяккую пшаніцу, і ўжо зразумела, што аічыныя вытворцы макаронных вырабаў мелі на сваіх патаках фактычна толькі групы «В» і «Г».

На ААТ «Мінскі камбінат хлебапрадуктаў» асвоены выпуск макаронных вырабаў групы «Б». Новая лінія, як падкрэсліваюць спецыялісты, вызначаецца ў першую чаргу сваёй тэхналогіяй. Прынцыповае адрозненне макаронных вырабаў, якія сыходзяць цяпер з яе патаку, заключаецца ў тым, што ў аснове гэтых вырабаў, у якасці сыравіннай базы, ляжыць не мука, а макаронная крупка, а ў аснове прыгатавання апошняй (макаронная крупка робіцца тут жа, на камбінатзе) — менавіта навейшая тэхналогія.

Макаронная крупка вырабляецца з харчовай пшаніцы тых жа мяккіх, але высокакачэўных гатункаў, з найбольш высокай колькасцю ў іх клейкавіны. Пры гэтым у тэхпрацэсе было ўведзена дадатковае высокаэфектыўнае абсталяванне, якое ў комплекс са спецыяльнымі тэхналагічнымі прыёмам размолае зерне, дазваляе максімальна ўзяць у гэтым зерні ўсе самае каштоўнае (яго асяродак), што патрэбна для прыгатавання той жа макароннай крупы і ў далейшым — макаронных вырабаў. Унікальная тэхналогія ў спалучэнні з якаснай сыравінай забяспечвае гатовым макаронным вырабам устойлівую бялковую структуру, а таксама выдатныя смак і якасць.

Усё гэта максімальна набліжае макаронныя вырабы групы «Б» Мінскага камбіната хлебапрадуктаў да больш элітнай групы «А».

Яшчэ адзін вельмі важны плюс новай вытворчасці: на камбінатзе для яе выкарыстоўваюць выключна аічынную пшаніцу.

Новая вытворчасць камбіната рэалізавана на выпуск 10 тысяч тон макаронных вырабаў за год; ужо з пачатку наступнага года яна выйдзе на поўную магутнасць. Як падкрэслівалі на камбінатзе, уяўдзенае

гэтай вытворчасці дазволіць штогод эканоміць на імпартаце аналагічных макаронных вырабаў, якія завозіліся пераважна з Расіі, да 5,4 мільёна долараў. Цяпер тут выпускаецца 6 відаў макаронных вырабаў, але ўжо ў хуткім часе іх колькасць павялічыцца да 13 відаў. Увогуле, да гэтага ўзровень унутранага рынку па макаронных вырабах (па ўсіх іх гатунках) выглядае наступным чынам: 50 працэнтаў на ім займала аічынная прадукцыя, 50 працэнтаў — імпартаваная праз спецыяльныя вузлы фільтры матрыцы (на кожны від макароннага выраба — сваё матрыца), па рэзанні атрыманая прадукцыя, яе асушваюць у аб'ёмістай сушыльцы (сюды падаецца перагэртая пара з тэмпературай да 120 градусаў, а сам працэс высушвання і далейшага паступовага ахалоджвання прадукцыі доўжыцца каля трох гадзін — з тым, каб макарона найлепшым чынам замацавала сваю ўстойлівую

рабе макароннай прадукцыі. Увесь працэс на ёй поўнаасцю аўтаматызаваны і кіруецца камп'ютарам — па дадзеным макароннай крупы і вады, па ўтварэнні цеста і працэсаванні яго з намаганнем да 100 бар (з мэтай яго спрасоўвання) праз спецыяльныя вузлы фільтры матрыцы (на кожны від макароннага выраба — сваё матрыца), па рэзанні атрыманая прадукцыя, яе асушваюць у аб'ёмістай сушыльцы (сюды падаецца перагэртая пара з тэмпературай да 120 градусаў, а сам працэс высушвання і далейшага паступовага ахалоджвання прадукцыі доўжыцца каля трох гадзін — з тым, каб макарона найлепшым чынам замацавала сваю ўстойлівую

якое і з'яўляецца базавым словам)? Ва ўдзімае каштур даносіць да сваіх паслядоўнікаў уяўленне аб сакаральнай прыдатнасці тых або іншых рэчываў, узаемазвязі і г.д. У побыце ж каштур даводзіць поўныя правілы прыгатавання і прыёму ежы і нават яе вырошчвання, а разам з тым уводзіць поўныя забароны і абмежаванні. Як падкрэслівалі на камбінатзе, у адпаведнасць з гэтымі правіламі дзейнічае і больш жорсткая сістэма аічыні якасці канчатковага прадукту, больш жорсткая ацэнка тэхналогіі яго выраба. Карацей кажучы, каб атрымаць той жа атэстат кашэрнасці, на камбінатзе даваецца прысцілі лішні раз па ўсім ланцугу вытворчых момантаў, якія вызначаюць, «фарміруюць» тую ж якасць.

І ўвогуле, гэта не так ужо цяжка было зрабіць. На камбінатзе задзейнічаны сістэма менеджменту якасці вытворчасці і захоўвання му-

камольнай прадукцыі ў адпаведнасці з патрабаваннямі міжнародных і дзяржаўных стандартаў серыі ISO, а таксама сістэма кіравання якасцю і бяспекай прадукцыі на падставе аналізу рызыкі і крытычных кантрольных пунктаў (сістэма HACCP). І гэтыя сістэмы менавіта дзейнічаюць, пра што, напрыклад, пераканаўча сведчаць выключная чысціня і санітарія як непасрэдна ў вытворчых памяшканнях камбіната, так і на яго тэрыторыі. Што нярэдка называюць культурай вытворчасці. Такая, з дазволу дэталю, кожны з рабочых (рабочніц), занятых на тэхпрацэсе, мае асобны гардэроб для «бруднага» адзення (у якім прычытацца з вуліцы на працу) і для чыстага, у якім непасрэдна працуе.

Гэты гардэробы размежаваны паміж сабой; чыстае рабочае адзенне на кожную змену — свежэе. На вуліцу падчас працы — ні кроку... Гэтых і іншых падобных «добраў» патрабуе тая ж сістэма HACCP. А пры гэтым на Мінскім камбінатзе хлебапрадуктаў падводзіць пад усё гэтыя патрабаванні і наступную, сваёй роду ідэалагічную, базу: «Мы павінны надзейна гарантаваць высокую якасць сваёй прадукцыі і яе бяспеку для спажываўца. — падкрэсліваюць тут. — Да таго ж мы выраб-

ляем прадукты харчавання, а гэта накладае асаблівае адказнасць... А яшчэ з гонарам зазначаюць: згодна з маркетынгамі даследаваннямі, гандлёвая марка камбіната карыстаецца ў спажываўца высокім даверам.

Можна смела меркаваць, не толькі ў нашых спажываўцаў, але і ў замежных. Летас камбінат экспартаваў сваёй прадукцыі на суму 961,5 тысячы долараў, а ўжо за 10 месяцаў сёлета — на суму 1152 тысячы

долараў. Асноўным замежным рынкам з'яўляецца Расія, куды ідзе каля 84 працэнтаў экспарту. У той жа час праца, якая праводзіцца тут па шырокім дыверсіфікацыйным рынку, дазваляе сёлета зрабіць першыя пастаўкі мукі ва Украіну і нават у няблізкую Аўстралію.

Ужо пастаянным партнёрам камбіната з'яўляецца Ізраіль. Атрыманне камбінатом сертыфіката кашэрнасці вельмі хутка прынесла наступны вынік: аб'ёмы экспарту ў Ізраіль былі павялічаны больш чым у 5 разоў.

Можна сказаць, дваіны эффект прыносіць работа, якая праводзіцца на камбінатзе па кіраванні навакольным асяроддзем, — працуе і на тую ж якасць, культуру вытворчасці ў цэлым, і на вырашэнне пытанняў экалогіі. Як адзначала начальнік вытворча-тэхнічнага бюро Любоў Шчурак, падчас апрацоўкі збожжа спецыяліста камбіната, па сутнасці, дваіная: не пусціць гэты пыл у вытворчыя цэхі, а таксама паклапаціцца аб тым, каб гэты пыл не патрапіў у так званую санітарную ахоўную зону прадпрыемства, у атмасферу. На прадпрыемстве на працягу апошніх гадоў заменены ўстарэлыя фільтры на новыя высокаэфектыўныя фільтры-цыклоны, якія пагнаць практычна ўвесь пыл — на 99,9 працэнта. У цэхах і ў санітарнай ахоўнай зоне прадпрыемства прысцягнуты рэгулярныя замеры чысціні паветра... На камбінатзе падрых-

— Асноўная ўвага — уводзімаму кантролю якасці збожжа, якое паступае да нас. Далека не ўсё яно ідзе на перапрацоўку. У нас наладжана моцная збожжаачышчальная падрыхтоўка сыравіны, а апошнім часам, у сувязі з арганізацыяй новай, макароннай вытворчасці, паступіла дадатковае высокаэфектыўнае збожжаачышчальнае абсталяванне — для адбору прымешкаў, а таксама дробнага, бітага, шчуплага зерна. Асабліва ўвага — наўнасці ў збожжы сырой клейкавіны, або бялку. Клейкавіна адыгрывае важную ролю і для вытворчасці макаронных вырабаў, і для хлебапячэння. Пры гэтым колькасць яе ў пшаніцы павінна складаць не менш за 25-28 працэнтаў. Тут жа хачу зазначыць: часам, з мэтай насычэння тых жа макаронных вырабаў клейкавінай, асобныя замежныя вытворцы дадаюць у масу глютен, або сухую клейкавіну. Такія вырабы маюць прыгожы, яркі антарны колер і, вядома, прыцягваюць увагу пакупніка. А тым часам глютен з'яўляецца вельмі моцным алергенам. Нашым аматарам менавіта імпартажных макаронных вырабаў — як правіла, прыгожых і па колеры, і па ўпакоўцы — вярта памятаць пра гэта.

«Лінейка нашай прадукцыі павінна быць як мага больш шырокай і разнастайнай», падкрэсліваюць на Мінскім камбінатзе хлебапрадуктаў. І, як адзначана ўжо, тут маюць вельмі шырокую і сапраўды разнастайную лінейку — у асяроддзі больш за 60 відаў. І ўвогуле, усе гэ-

тыя вытворчасці дазволіць штогод эканоміць на імпартаце аналагічных макаронных вырабаў, якія завозіліся пераважна з Расіі, да 5,4 мільёна долараў. Цяпер тут выпускаецца 6 відаў макаронных вырабаў, але ўжо ў хуткім часе іх колькасць павялічыцца да 13 відаў. Увогуле, да гэтага ўзровень унутранага рынку па макаронных вырабах (па ўсіх іх гатунках) выглядае наступным чынам: 50 працэнтаў на ім займала аічынная прадукцыя, 50 працэнтаў — імпартаваная праз спецыяльныя вузлы фільтры матрыцы (на кожны від макароннага выраба — сваё матрыца), па рэзанні атрыманая прадукцыя, яе асушваюць у аб'ёмістай сушыльцы (сюды падаецца перагэртая пара з тэмпературай да 120 градусаў, а сам працэс высушвання і далейшага паступовага ахалоджвання прадукцыі доўжыцца каля трох гадзін — з тым, каб макарона найлепшым чынам замацавала сваю ўстойлівую

рабе макароннай прадукцыі. Увесь працэс на ёй поўнаасцю аўтаматызаваны і кіруецца камп'ютарам — па дадзеным макароннай крупы і вады, па ўтварэнні цеста і працэсаванні яго з намаганнем да 100 бар (з мэтай яго спрасоўвання) праз спецыяльныя вузлы фільтры матрыцы (на кожны від макароннага выраба — сваё матрыца), па рэзанні атрыманая прадукцыя, яе асушваюць у аб'ёмістай сушыльцы (сюды падаецца перагэртая пара з тэмпературай да 120 градусаў, а сам працэс высушвання і далейшага паступовага ахалоджвання прадукцыі доўжыцца каля трох гадзін — з тым, каб макарона найлепшым чынам замацавала сваю ўстойлівую

якое і з'яўляецца базавым словам)? Ва ўдзімае каштур даносіць да сваіх паслядоўнікаў уяўленне аб сакаральнай прыдатнасці тых або іншых рэчываў, узаемазвязі і г.д. У побыце ж каштур даводзіць поўныя правілы прыгатавання і прыёму ежы і нават яе вырошчвання, а разам з тым уводзіць поўныя забароны і абмежаванні. Як падкрэслівалі на камбінатзе, у адпаведнасць з гэтымі правіламі дзейнічае і больш жорсткая сістэма аічыні якасці канчатковага прадукту, больш жорсткая ацэнка тэхналогіі яго выраба. Карацей кажучы, каб атрымаць той жа атэстат кашэрнасці, на камбінатзе даваецца прысцілі лішні раз па ўсім ланцугу вытворчых момантаў, якія вызначаюць, «фарміруюць» тую ж якасць.

І ўвогуле, гэта не так ужо цяжка было зрабіць. На камбінатзе задзейнічаны сістэма менеджменту якасці вытворчасці і захоўвання му-

камольнай прадукцыі ў адпаведнасці з патрабаваннямі міжнародных і дзяржаўных стандартаў серыі ISO, а таксама сістэма кіравання якасцю і бяспекай прадукцыі на падставе аналізу рызыкі і крытычных кантрольных пунктаў (сістэма HACCP). І гэтыя сістэмы менавіта дзейнічаюць, пра што, напрыклад, пераканаўча сведчаць выключная чысціня і санітарія як непасрэдна ў вытворчых памяшканнях камбіната, так і на яго тэрыторыі. Што нярэдка называюць культурай вытворчасці. Такая, з дазволу дэталю, кожны з рабочых (рабочніц), занятых на тэхпрацэсе, мае асобны гардэроб для «бруднага» адзення (у якім прычытацца з вуліцы на працу) і для чыстага, у якім непасрэдна працуе.

Гэты гардэробы размежаваны паміж сабой; чыстае рабочае адзенне на кожную змену — свежэе. На вуліцу падчас працы — ні кроку... Гэтых і іншых падобных «добраў» патрабуе тая ж сістэма HACCP. А пры гэтым на Мінскім камбінатзе хлебапрадуктаў падводзіць пад усё гэтыя патрабаванні і наступную, сваёй роду ідэалагічную, базу: «Мы павінны надзейна гарантаваць высокую якасць сваёй прадукцыі і яе бяспеку для спажываўца. — падкрэсліваюць тут. — Да таго ж мы выраб-

ляем прадукты харчавання, а гэта накладае асаблівае адказнасць... А яшчэ з гонарам зазначаюць: згодна з маркетынгамі даследаваннямі, гандлёвая марка камбіната карыстаецца ў спажываўца высокім даверам.

Можна смела меркаваць, не толькі ў нашых спажываўцаў, але і ў замежных. Летас камбінат экспартаваў сваёй прадукцыі на суму 961,5 тысячы долараў, а ўжо за 10 месяцаў сёлета — на суму 1152 тысячы

долараў. Асноўным замежным рынкам з'яўляецца Расія, куды ідзе каля 84 працэнтаў экспарту. У той жа час праца, якая праводзіцца тут па шырокім дыверсіфікацыйным рынку, дазваляе сёлета зрабіць першыя пастаўкі мукі ва Украіну і нават у няблізкую Аўстралію.

Ужо пастаянным партнёрам камбіната з'яўляецца Ізраіль. Атрыманне камбінатом сертыфіката кашэрнасці вельмі хутка прынесла наступны вынік: аб'ёмы экспарту ў Ізраіль былі павялічаны больш чым у 5 разоў.

Можна сказаць, дваіны эффект прыносіць работа, якая праводзіцца на камбінатзе па кіраванні навакольным асяроддзем, — працуе і на тую ж якасць, культуру вытворчасці ў цэлым, і на вырашэнне пытанняў экалогіі. Як адзначала начальнік вытворча-тэхнічнага бюро Любоў Шчурак, падчас апрацоўкі збожжа спецыяліста камбіната, па сутнасці, дваіная: не пусціць гэты пыл у вытворчыя цэхі, а таксама паклапаціцца аб тым, каб гэты пыл не патрапіў у так званую санітарную ахоўную зону прадпрыемства, у атмасферу. На прадпрыемстве на працягу апошніх гадоў заменены ўстарэлыя фільтры на новыя высокаэфектыўныя фільтры-цыклоны, якія пагнаць практычна ўвесь пыл — на 99,9 працэнта. У цэхах і ў санітарнай ахоўнай зоне прадпрыемства прысцягнуты рэгулярныя замеры чысціні паветра... На камбінатзе падрых-

— Асноўная ўвага — уводзімаму кантролю якасці збожжа, якое паступае да нас. Далека не ўсё яно ідзе на перапрацоўку. У нас наладжана моцная збожжаачышчальная падрыхтоўка сыравіны, а апошнім часам, у сувязі з арганізацыяй новай, макароннай вытворчасці, паступіла дадатковае высокаэфектыўнае збожжаачышчальнае абсталяванне — для адбору прымешкаў, а таксама дробнага, бітага, шчуплага зерна. Асабліва ўвага — наўнасці ў збожжы сырой клейкавіны, або бялку. Клейкавіна адыгрывае важную ролю і для вытворчасці макаронных вырабаў, і для хлебапячэння. Пры гэтым колькасць яе ў пшаніцы павінна складаць не менш за 25-28 працэнтаў. Тут жа хачу зазначыць: часам, з мэтай насычэння тых жа макаронных вырабаў клейкавінай, асобныя замежныя вытворцы дадаюць у масу глютен, або сухую клейкавіну. Такія вырабы маюць прыгожы, яркі антарны колер і, вядома, прыцягваюць увагу пакупніка. А тым часам глютен з'яўляецца вельмі моцным алергенам. Нашым аматарам менавіта імпартажных макаронных вырабаў — як правіла, прыгожых і па колеры, і па ўпакоўцы — вярта памятаць пра гэта.

«Лінейка нашай прадукцыі павінна быць як мага больш шырокай і разнастайнай», падкрэсліваюць на Мінскім камбінатзе хлебапрадуктаў. І, як адзначана ўжо, тут маюць вельмі шырокую і сапраўды разнастайную лінейку — у асяроддзі больш за 60 відаў. І ўвогуле, усе гэ-

тыя вытворчасці дазволіць штогод эканоміць на імпартаце аналагічных макаронных вырабаў, якія завозіліся пераважна з Расіі, да 5,4 мільёна долараў. Цяпер тут выпускаецца 6 відаў макаронных вырабаў, але ўжо ў хуткім часе іх колькасць павялічыцца да 13 відаў. Увогуле, да гэтага ўзровень унутранага рынку па макаронных вырабах (па ўсіх іх гатунках) выглядае наступным чынам: 50 працэнтаў на ім займала аічынная прадукцыя, 50 працэнтаў — імпартаваная праз спецыяльныя вузлы фільтры матрыцы (на кожны від макароннага выраба — сваё матрыца), па рэзанні атрыманая прадукцыя, яе асушваюць у аб'ёмістай сушыльцы (сюды падаецца перагэртая пара з тэмпературай да 120 градусаў, а сам працэс высушвання і далейшага паступовага ахалоджвання прадукцыі доўжыцца каля трох гадзін — з тым, каб макарона найлепшым чынам замацавала сваю ўстойлівую

«Мінскія» і іншыя віды прадукцыі.

Прадукцыя Мінскага камбіната хлебапрадуктаў неаднаразова адзначалася на розных конкурсах і выставах; прадпрыемства выходзіла пераможцам рэспубліканскага спадарніцтва ў галіне якасці; у савецкі час было ўзнагароджана двума ордэнамі Працоўнага Чырвонага Сцяга.

З 2007 года ўся прадукцыя камбіната выпускаецца пад гандлёвай маркай «Столічная мельніца». У 2008 годзе гэтая гандлёвая марка атрымала ўзнагароду конкурсу «Брэнд года».

На вытворчых магутнасцях Мінскага камбіната хлебапрадуктаў штогод выпускаецца да 1000 тон збожжа, за год да 200 тысяч тон. Сёлета, па выніках 10 месяцаў, тэмпы росту вытворчасці таварнай прадукцыі на камбінатзе да леташняга ўзроўню склалі 161,4 працэнта.

Можна смела меркаваць, не толькі ў нашых спажываўцаў, але і ў замежных. Летас камбінат экспартаваў сваёй прадукцыі на суму 961,5 тысячы долараў, а ўжо за 10 месяцаў сёлета — на суму 1152 тысячы

долараў. Асноўным замежным рынкам з'яўляецца Расія, куды ідзе каля 84 працэнтаў экспарту. У той жа час праца, якая праводзіцца тут па шырокім дыверсіфікацыйным рынку, дазваляе сёлета зрабіць першыя пастаўкі мукі ва Украіну і нават у няблізкую Аўстралію.

Ужо пастаянным партнёрам камбіната з'яўляецца Ізраіль. Атрыманне камбінатом сертыфіката кашэрнасці вельмі хутка прынесла наступны вынік: аб'ёмы экспарту ў Ізраіль былі павялічаны больш чым у 5 разоў.

Можна сказаць, дваіны эффект прыносіць работа, якая праводзіцца на камбінатзе па кіраванні навакольным асяроддзем, — працуе і на тую ж якасць, культуру вытворчасці ў цэлым, і на вырашэнне пытанняў экалогіі. Як адзначала начальнік вытворча-тэхнічнага бюро Любоў Шчурак, падчас апрацоўкі збожжа спецыяліста камбіната, па сутнасці, дваіная: не пусціць гэты пыл у вытворчыя цэхі, а таксама паклапаціцца аб тым, каб гэты пыл не патрапіў у так званую санітарную ахоўную зону прадпрыемства, у атмасферу. На прадпрыемстве на працягу апошніх гадоў заменены ўстарэлыя фільтры на новыя высокаэфектыўныя фільтры-цыклоны, якія пагнаць практычна ўвесь пыл — на 99,9 працэнта. У цэхах і ў санітарнай ахоўнай зоне прадпрыемства прысцягнуты рэгулярныя замеры чысціні паветра... На камбінатзе падрых-

— Асноўная ўвага — уводзімаму кантролю якасці збожжа, якое паступае да нас. Далека не ўсё яно ідзе на перапрацоўку. У нас наладжана моцная збожжаачышчальная падрыхтоўка сыравіны, а апошнім часам, у сувязі з арганізацыяй новай, макароннай вытворчасці, паступіла дадатковае высокаэфектыўнае збожжаачышчальнае абсталяванне — для адбору прымешкаў, а таксама дробнага, бітага, шчуплага зерна. Асабліва ўвага — наўнасці ў збожжы сырой клейкавіны, або бялку. Клейкавіна адыгрывае важную ролю і для вытворчасці макаронных вырабаў, і для хлебапячэння. Пры гэтым колькасць яе ў пшаніцы павінна складаць не менш за 25-28 працэнтаў. Тут жа хачу зазначыць: часам, з мэтай насычэння тых жа макаронных вырабаў клейкавінай, асобныя замежныя вытворцы дадаюць у масу глютен, або сухую клейкавіну. Такія вырабы маюць прыгожы, яркі антарны колер і, вядома, прыцягваюць увагу пакупніка. А тым часам глютен з'яўляецца вельмі моцным алергенам. Нашым аматарам менавіта імпартажных макаронных вырабаў — як правіла, прыгожых і па колеры, і па ўпакоўцы — вярта памятаць пра гэта.

«Лінейка нашай прадукцыі павінна быць як мага больш шырокай і разнастайнай», падкрэсліваюць на Мінскім камбінатзе хлебапрадуктаў. І, як адзначана ўжо, тут маюць вельмі шырокую і сапраўды разнастайную лінейку — у асяроддзі больш за 60 відаў. І ўвогуле, усе гэ-

тыя вытворчасці дазволіць штогод эканоміць на імпартаце аналагічных макаронных вырабаў, якія завозіліся пераважна з Расіі, да 5,4 мільёна долараў. Цяпер тут выпускаецца 6 відаў макаронных вырабаў, але ўжо ў хуткім часе іх колькасць павялічыцца да 13 відаў. Увогуле, да гэтага ўзровень унутранага рынку па макаронных вырабах (па ўсіх іх гатунках) выглядае наступным чынам: 50 працэнтаў на ім займала аічынная прадукцыя, 50 працэнтаў — імпартаваная праз спецыяльныя вузлы фільтры матрыцы (на кожны від макароннага выраба — сваё матрыца), па рэзанні атрыманая прадукцыя, яе асушваюць у аб'ёмістай сушыльцы (сюды падаецца перагэртая пара з тэмпературай да 120 градусаў, а сам працэс высушвання і далейшага паступовага ахалоджвання прадукцыі доўжыцца каля трох гадзін — з тым, каб макарона найлепшым чынам замацавала сваю ўстойлівую

рабе макароннай прадукцыі. Увесь працэс на ёй поўнаасцю аўтаматызаваны і кіруецца камп'ютарам — па дадзеным макароннай крупы і вады, па ўтварэнні цеста і працэсаванні яго з намаганнем да 100 бар (з мэтай яго спрасоўвання) праз спецыяльныя вузлы фільтры матрыцы (на кожны від макароннага выраба — сваё матрыца), па рэзанні атрыманая прадукцыя, яе асушваюць у аб'ёмістай сушыльцы (сюды падаецца перагэртая пара з тэмпературай да 120 градусаў, а сам працэс высушвання і далейшага паступовага ахалоджвання прадукцыі доўжыцца каля трох гадзін — з тым, каб макарона найлепшым чынам замацавала сваю ўстойлівую

якое і з'яўляецца базавым словам)? Ва ўдзімае каштур даносіць да сваіх паслядоўнікаў уяўленне аб сакаральнай прыдатнасці тых або іншых рэчываў, узаемазвязі і г.д. У побыце ж каштур даводзіць поўныя правілы прыгатавання і прыёму ежы і нават яе вырошчвання, а разам з тым уводзіць поўныя забароны і абмежаванні. Як падкрэслівалі на камбінатзе, у адпаведнасць з гэтымі правіламі дзейнічае і больш жорсткая сістэма аічыні якасці канчатковага прадукту, больш жорсткая ацэнка тэхналогіі яго выраба. Карацей кажучы, каб атрымаць той жа атэстат кашэрнасці, на камбінатзе даваецца прысцілі лішні раз па ўсім ланцугу вытворчых момантаў, якія вызначаюць, «фарміруюць» тую ж якасць.

І ўвогуле, гэта не так ужо цяжка было зрабіць. На камбінатзе задзейнічаны сістэма менеджменту якасці вытворчасці і захоўвання му-

камольнай прадукцыі ў адпаведнасці з патрабаваннямі міжнародных і дзяржаўных стандартаў серыі ISO, а таксама сістэма кіравання якасцю і бяспекай прадукцыі на падставе аналізу рызыкі і крытычных кантрольных пунктаў (сістэма HACCP). І гэтыя сістэмы менавіта дзейнічаюць, пра што, напрыклад, пераканаўча сведчаць выключная чысціня і санітарія як непасрэдна ў вытворчых памяшканнях камбіната, так і на яго тэрыторыі. Што нярэдка называюць культурай вытворчасці. Такая, з дазволу дэталю, кожны з рабочых (рабочніц), занятых на тэхпрацэсе, мае асобны гардэроб для «бруднага» адзення (у якім прычытацца з вуліцы на працу) і для чыстага, у якім непасрэдна працуе.

Гэты гардэробы размежаваны паміж сабой; чыстае рабочае адзенне на кожную змену — свежэе. На вуліцу падчас працы — ні кроку... Гэтых і іншых падобных «добраў» патрабуе тая ж сістэма HACCP. А пры гэтым на Мінскім

КАЛІ кідаеш каменьчык у ваду, па яе паверні разыходзяцца кругі. Іх тым больш, чым цяжэйшы каменьчык. Тое ж і з дэямі, кожная новая надае вагі працы, дазваляе выйсці за пэўныя межы. Напрыклад, музей можа жыць і па-за сценамі сваіх залаў. А можа, той каменьчык залучыць яшчэ ў мінулым стагоддзі? А кругі — гэта паміж пра творцы і яго пазія, якая працягвае заваёўваць сэрцы, абуджаць пачуцці?

Новая плынь?
...Максім пражыў так мала, напісаў не так многа, але яго пазія працягвае натхняць і сучасныя пакаленні.

У музеі Максіма Багдановіча сёння ладзіцца літаратурная і мастацкая конкурсы, прысвечаныя пазіі і яго творчасці, сярэд якіх былі, напрыклад, конкурсы акавершаў і «Логін «Максім» (кампютарная прэзентацыя, звязаныя з пісьменнікам).

Надзіўна, што ўстанова культуры, прысвечаная самаму маладому класіку беларускай літаратуры, стала музейна-гасцёўняй, музейна-правакацыяй для творчай моладзі. Прый літаратурным музей ўтварылася творчая моладзевая групоўка «Вежа міру» (назва — з казкі Максіма Багдановіча). Штомесяц, а то і два разы на месца тут збіраюцца цікавыя асобы. Выступаюць як ужо вядомыя літаратары, так і тыя, якія ўпершыню завуляюць пра сябе. «Вежа міру» не абмяжоўваецца толькі літаратурнай, тут імкнучы паказаць творчае жыццё ва ўсёй разнастайнасці. Ужо збіраліся мастакі, музыкі, мультыплікатары. Музей Багдановіча ступа пачынальнікам такога руху, як музейны хэнд-мэйд (фестываль «Поруч»), прычым тут можна было паглядзець не толькі як працуюць майстры, але і ўзяць у іх урок. Да фестывалю супрацоўнікі зрабілі і выставу «хэнд-мэйд» з фондаў музея. Так, тут ёсць шафа, зробленая рукамі бацькі Максіма, вышыўкі бабцяў і пісьменніка, жабо Зоські Верас.

На мелі недасведчанасці?

Дарчы, калі ўжо справа зайшла пра экспанаты музея, відаць, варта разабрацца з адным з самых «раскручаных» — нібыта інтымным дзённікам паэта. Даходзіць да таго, што часам у музей завітаюць госці, якія, па-звычайнаму падміргаючы, просяць супрацоўнікаў музея даць ім паглядзець некалькі разваротаў з «інтымнага дзённіка».

Насамрэч так званы «дзённік» — гэта паперчына, рукапіс Максіма Багдановіча 1915 года, надлісы на якім амаль сцёртыя, складана што-небудзь разабраць. На ім усяго 16 радкоў, абрыўкі выразаў.

Што зменіцца пасля капрамонту?

У планах няма такога, што памяннецца экспазіцыя. Літаратурны музей Максіма Багдановіча быў адным з самых прыгожых музеяў сталіцы, і наўрад ці тут трэба нешта мяняць. Затое патрабуюць аднаўлення сістэмы вентыляцыі, кандыцыянавання, асвятлення, якія ўжо не адпавядалі патрабаванням. Напрыклад, тут экспануецца случкі пояс, якому больш за 200 гадоў. Зразумела, патрэбны асаблівы ўмовы, каб гэты і іншыя экспанаты выглядалі належна і яшчэ многія гады радавалі наведнікаў.

У музеі сабраўся вельмі малады і крэатыўны калектыў, але тут чакаюць і ідэй ад наведнікаў, гэтыя падтрымаць прапановы, якія супадаюць з мэтай музея, накіраваны на папулярызацыю беларускай мовы, беларускай культуры.

«Мы хочам, каб музей заставаўся жывым, каб ён дапамагаў, — заўважаюць супрацоўнікі. — І прыклады такія ёсць. Так, адзін з вершаў Максіма Багдановіча папрасіў перапісаць салдат, які быў на экскурсіі. Ён спадзяваўся, што з дапамогай гэтага верша яму ўдасца зававаць сэрца сваёй дзяўчыны, якую звалі Ганна».

Музей настаўніка

Літаратурны музей Максіма Багдановіча знаходзіцца ў Траецкім прадмесці на вуліцы, названай у гонар паэта. Але зараз унімаецца пытанне аб тым, каб аднавіць у Траецкім сам дом, дзе нарадзіўся пісьменнік. Прычым ідэя пра аднаўленне дома ўнікае не ў першы раз. Да наўдзячна часу нават была захавана частка падмурка.

Калі падмурок быў зруйнаваны, грамадскасць пачала ставіць пытанні аб тым, каб нейкі чынам ушанаваць гэтае месца.

Калі дом будзе адноўлены па тым плане, што захавана, гэта будзе двухпавярховы будынак, дзе можа быць размяшчана філіял музея Багдановіча. З аднаўленнем гэтага дома можна будзе стварыць калыяны мастэр-журскію «Шляхамі Максіма Багдановіча», які б

уключаў дом, дзе нарадзіўся паэт, у якім захоўваецца памяць, і помнік Максіму. Сабрана багата матэрыялаў, каб запусціць новы музей. Акрамя пакоя Максіма, можна было б зрабіць некалькі музеяў падумалі: а чаму б ёй не пачаць падарожнічаць. Батлейка можа выехаць і ў школу, і, напрыклад, на карпаратывы. Усё ж у мінулым такія ялечныя спектаклі даваліся на плошчах на забаву вялікай колькасці людзей. А якія былі Каляды без батлейкі?

Вядома, глядзець батлейку лепш у самім музеі, дзе сапраўды ствараецца ўражанне, што трапіў на спектакль з мінулага стагоддзя. Усё дзякуючы пэўнаму атачэнню, прытушанню святлу, асвятленню газці, старым музычным інструментам, сценам, пахам. Дарчы, у «Беларускай хатцы» цёпла наведываюцца, бо Максім Багдановіч пісаў па начах, і тут вокны з зацемяненым шклом.

Ялкі з батлейкі — сёння частая ленькія вучні не толькі дазваляюцца пра старажытны тэатр, а нават з супрацоўнікаў музея самі робяць батлейку ляльку.

Двойчы ў адну раку?

Музей Максіма Багдановіча — гэта не застылая пакоі з пазуным асродкам, а жывы арганізм. Тут нараджаюцца ідэі, робяцца адкрыцці, праходзяць выставы і фестывалі, адкрываюцца новыя імёны. Нават сёння, калі і сам літаратурны музей, і яго філіял «Беларуская хатка» знаходзяцца на

кая хатка», пачаліся батлейчыя спектаклі.

Спецыяльна для музея была замовлена копія магільскай батлейкі XIX стагоддзя з камплектам лялек.

Калі стала зразумела, што лялкі, якія «жывуць» у незвычайнай скрыні, цікавыя не толькі дзяткам, але і дарослым, супрацоўнікі пачалі задумвацца пра тое, што не варта абмяжоўвацца толькі старажытнымі традыцыйнымі спектаклямі, ужо апрацаванымі для паказу на батлейчы сцэне беларускімі казкамі: ёсць задума рабіць інтэрмедзі, звышныя з сучасным жыццём. Тэксты былі перакладзены на ямецкую і англійскую мовы, і тут ладзіліся спектаклі для замежнікаў, якія глядзелі іх з шырока расплюшчанымі вачыма.

Яны не разумеюць, што так танна можна прыйсці ў музей і паглядзець такія незвычайныя шыкоўныя рэчы.

Між іншым, раней батлейка пастаянна знаходзілася ў «Беларускай хатцы», але калі ў сувязі з рамонтам яна была скранутая з месца, супрацоўнікі музея падумалі: а чаму б ёй не пачаць падарожнічаць. Батлейка можа выехаць і ў школу, і, напрыклад, на карпаратывы. Усё ж у мінулым такія ялечныя спектаклі даваліся на плошчах на забаву вялікай колькасці людзей. А якія былі Каляды без батлейкі?

Вядома, глядзець батлейку лепш у самім музеі, дзе сапраўды ствараецца ўражанне, што трапіў на спектакль з мінулага стагоддзя. Усё дзякуючы пэўнаму атачэнню, прытушанню святлу, асвятленню газці, старым музычным інструментам, сценам, пахам. Дарчы, у «Беларускай хатцы» цёпла наведываюцца, бо Максім Багдановіч пісаў па начах, і тут вокны з зацемяненым шклом.

Ялкі з батлейкі — сёння частая ленькія вучні не толькі дазваляюцца пра старажытны тэатр, а нават з супрацоўнікаў музея самі робяць батлейку ляльку.

Двойчы ў адну раку?

Музей Максіма Багдановіча — гэта не застылая пакоі з пазуным асродкам, а жывы арганізм. Тут нараджаюцца ідэі, робяцца адкрыцці, праходзяць выставы і фестывалі, адкрываюцца новыя імёны. Нават сёння, калі і сам літаратурны музей, і яго філіял «Беларуская хатка» знаходзяцца на

Інфармацыя а застроўшчыке:

Открытое акционерное общество «МАПИД», расположенное по адресу: г. Минск, ул. Р. Люксембург, 205, режим работы: понедельник-четверг — 8.30-17.30, пятница — 8.30 — 16.15, обед — 12.45 — 13.30, суббота, воскресенье, государственные праздники — выходные.

Зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 1000081155 ревишено Мингорисполкома № 197 от 26.02.2001 г.

Сведения о проектах строительства жилых домов в г. Минске, в которых принимал участие застройщик в течение трех лет, предшествующих заключению договора:

1. Жилой дом № 54 по ул. Матусевича.
2. Жилой дом № 96 по ул. Нестерова.
3. Жилой дом № 29 по ул. Казимировой.

Лицензия № 02250/0589508 на право осуществления деятельности «Проектирование и строительство зданий и сооружений I и II уровней ответственности и проведение инженерных изысканий для этих целей», выдана Министерством архитектуры и строительства Республики Беларусь на основании решения № 20 от 25.01.2010 г. и действительна до 28.02.2015 г.

Информация о проекте строительства:

Цель проекта — строительство многоквартирного жилого дома, в том числе с привлечением к строительству 40% дольщиков из числа граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий по направлению администраций районов г. Минска.

Начало строительства декабрь 2011 г., ввод дома в эксплуатацию — декабрь 2012 г., благоустройство и озеленение

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

(о проекте строительства жилого дома № 4 (по генплану) в квартале улиц Припыцког, Бельскаго, Одоевского, П.Глебки (продолжение))

прилегающей территории — 2 квартал 2013 г.

Положительное заключение государственной экспертизы № 835-15/11 от 30 сентября 2011 г.

Местоположение строящегося многоквартирного жилого дома — г. Минск, Фрунзенский район, жилой дом № 4 по генплану в квартале улиц Припыцког, Бельскаго, Одоевского, П.Глебки (продолжение).

Характеристика объекта.

Объект — 157-квартирный, 10-этажный крупнопанельный жилой дом серии М-464-У1 с помещением товарищества собственников, административным помещением. Квартиры, предназначенные для заключения договоров создания объектов долевого строительства с гражданами, нуждающимися в улучшении жилищных условий, строятся без выполнения в полном объеме подготовительных работ под отделку стен и потолков, а также без выполнения работ по внутренней отделке помещений (без наклейки обоев, покраски, облицовки), без покрытия полов, без встройки мебели, без установки дверных блоков в межкомнатных перегородках, санитарных приборов и оборудования (кроме унитаза, ванной и приборов учета воды), без электрической плиты.

Цены на объекты долевого строительства

Стоимость 1 м² общей площади объекта долевого строительства на дату опубликования проектной декларации: для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, 8 593 000 руб.

Права застройщика на земельный участок подтверждаются решением Мингорисполкома № 3305 от 10 ноября 2011 г., свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права на него от 01 декабря 2011 г. № 500/986-5068, от 01 декабря 2011 г., № 500/986-5069. Площадь земельного участка — 1,0095 га. Благоустройство — согласно проектной документации.

Количество квартир в доме — 157. Имеется нежилое административное помещение в многоквартирном жилом доме, не входящее в состав общего имущества.

Состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое будет находиться в общей долевой собственности:

помещение товарищества собственников, межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыши, технические этажи и подвалы, другие места общего пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механическое, электрическое, санитарно-техническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимости, служащие целевому использованию здания.

Предполагаемый ввод дома в эксплуатацию — декабрь 2012 г., благоустройство и озеленение прилегающей территории — 2 квартал 2013 г.

Строительство дома осуществляется застройщиком на основании решения Мингорисполкома № 3305 от 10 ноября 2011 г. собственными силами без заключения договоров подряда, в том числе с привлечением к строительству 40% дольщиков из числа граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий по направлению администраций районов г. Минска.

Строительство осуществляется согласно Указу Президента № 396 от 15 июня 2006 г. Гражданин, не состоящий на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, для заключения договоров создания объектов долевого строительства предлагается 87 (восемьдесят семь) квартир, из них 18 од-

КУП «Брестский городской центр по управлению недвижимостью»

22 декабря 2011 года

ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЕ АУКЦИОННЫЕ ТОРГИ

по продаже имущества ОАО «Слугат», обращению в доход государства: Лот № 1: капитальное строение с инв. № 100/С-47607 (хозпостройка) пл. 253,9 кв.м, летняя площадка, ворота и калитка металлические на кирпичных столбах, забор кирпичный сплошной с бетонным цоколем, деревья, расположенное по адресу: г. Брест, ул. Кижэватова, 12 на земельном участке с кадастровым № 14010000001008693 пл. 0,1251 га (доля в праве постоянного пользования 389/1000). Начальная цена продажи 127 644 660 руб.

Полная информация об аукционных торгах по тел.: (0162) 23 81 92, (0162) 23 18 13. Сайт: bgcn.by, city.brest.by

УВАЖАЕМЫЕ АКЦИОНЕРЫ ОАО «БЕЛХИМ»!

23 декабря 2011 года состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Белхим», расположенного по адресу: г. Минск, ул. Короля, д. 34.

Собрание пройдет по адресу: г. Минск, ул. Короля, 34, в 15.00.

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

1. О продлении арендных отношений с ИП «Итера Петя на один год.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Короля, 34, с 12 декабря по 23 декабря 2011 года (время работы с 9.00 до 16.30) либо 23 декабря 2011 года по месту проведения собрания.

Список лиц, имеющих право на участие в собрании, будет составлен по состоянию на 15 декабря 2011 года. Регистрация участников собрания — 23 декабря 2011 года с 13.00 до 15.00 по месту проведения собрания.

Начало работы собрания — 23 декабря 2011 года в 15 часов 00 минут. Для регистрации при себе иметь документы, удостоверяющие личность.

УНП 100122846

Утерянный студенческий билет ЛВ № 0138479, выданный УО МГТК на имя Солодовник Анастасии Аркадьевны, считать действительным.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Минский городской территориальный фонд государственного имущества извещает о проведении повторного аукциона с применением метода понижения начальной цены по продаже имущества республиканской собственности (далее — аукцион) 16 декабря 2011 г. в 11 часов по адресу: г. Минск, просп. Дзержинского, 1 (кабинет директора).

Продавец: Республиканское дочернее производственное унитарное предприятие «Минская типография» Управления делами Президента Республики Беларусь; 220036, г. Минск, просп. Дзержинского, 1, конт. тел.: (017) 208 94 79, (017) 286 15 96, (017) 208 56 23.

Организатор аукциона: Минский городской территориальный фонд государственного имущества; 220050, г. Минск, просп. Независимости, 8, каб. 227, конт. тел. 200 20 89.

№ лота	Полное наименование объектов, место нахождения	Характеристика объектов республиканской собственности	Начальная цена, рублей	Минимальная цена, рублей
1	Пятикрасочная ротогравюрная линия «Zerand Z-779» (левосторонняя), Минский район, п. Атолино, ул. Школьная, 7Б	Оборудование предназначено для изготовления упаковок из картона путем нанесения изображения способом глубокой печати с последующей высечкой крок упаковки; год выпуска — 1990; технические характеристики: максимальная ширина картона — 1397 мм; минимальная ширина картона — 686 мм; максимальный формат высечки — 1016 мм; минимальный формат высечки — 457 мм; максимальное усилие высечки — 682 тony; максимальная скорость линии — 243 м/мин; толщина используемого картона — 0,25-1,0 мм (от 200 до 700 гр/м); точность приводеки печать к печати — +/-0,1 мм; точность приводеки печать-высечка +/-0,25 мм	1 849 326 477	369 865 295
2	Пятикрасочная ротогравюрная линия «Zerand Z-780» (правосторонняя), Минский район, п. Атолино, ул. Школьная, 7Б	Оборудование предназначено для изготовления упаковок из картона путем нанесения изображения способом глубокой печати с последующей высечкой крок упаковки; год выпуска — 1990; технические характеристики: максимальная ширина картона — 1397 мм; минимальная ширина картона — 686 мм; максимальный формат высечки — 1016 мм; минимальный формат высечки — 457 мм; максимальное усилие высечки — 682 тony; максимальная скорость линии — 243 м/мин; толщина используемого картона — 0,25-1,0 мм (от 200 до 700 гр/м); точность приводеки печать к печати — +/-0,1 мм; точность приводеки печать-высечка +/-0,25 мм	3 437 253 209	687 450 642

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 дня до наступления даты его проведения. Предмет торгов может быть снят с торгов по решению Продавца, Организатора аукциона, аукционной комиссии в любое время до объявления объекта проданным.

Участником аукциона до подачи заявления на участие в аукционе Организатору перечисляется задаток в размере 264 000 000 белорусских рублей на р/с 3642900000870 в ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, код 153001795, УНП 100048181 Минского городского территориального фонда государственного имущества, назначение платежа — задаток для участия в аукционе.

Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами принимаются по адресу: г. Минск, пр. Независимости, 8, каб. 227 по рабочим дням с 9.00 до 17.00. Заявления принимаются с 9 по 15 декабря 2011 г. включительно.

Извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Вязда» 22.10.2011 № 202 (27066).

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником,

предмет аукциона продается этому участнику (претендент на покупку) при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Победитель аукциона (претендент на покупку) в течение 10 рабочих дней со дня утверждения Организатором аукциона протокола о результатах аукциона, обязан возместить Организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона. Информация о размере затрат доводится до сведения участников перед началом аукциона при заключительной регистрации под роспись.

Договор купли-продажи между Продавцом и Покупателем заключается не позднее 2 рабочих дней после возмещения вышеуказанных затрат.

Порядок и срок осмотра объектов установлен и производится Продавцом по адресу: Минский район, п. Атолино, ул. Школьная, 7Б (цех по производству картонной упаковки Минской типографии) с 09.00 до 17.00 с понедельника по пятницу по 15 декабря 2011 г. включительно. Контактный тел.: (8017) 286 15 92 (Яблонский Александр Владимирович).

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПОВТОРНОМ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ по продаже государственного имущества и права заключения договора аренды земельного участка с применением метода понижения начальной цены

Наименование предмета аукциона	Государственное имущество и право заключения договора аренды земельного участка	Здание столярного цеха и право заключения договора аренды земельного участка
Местонахождение недвижимого имущества	Брестская область, Столинский район, 1,2 км севернее железнодорожной станции «Припять»	Брестская область, Лунинецкий р-н, г. Микашевичи, ул. Маяковского, 37
Продавец недвижимого имущества	РТУП «Белорусское речное пароходство» тел. 8 (02351) 2 29 58	РУПП «Гранит» тел. 8 (01647) 4 34 89, 4 34 51
Характеристика предмета аукциона	Государственное имущество 1986 г.п.: арткажмашина с кирпичной насосной, общая площадь 9,0 кв.м; трансформаторная подстанция, общая площадь 36,6 кв.м, 1-эт., кирпичная; очистные сооружения, площадь 46,0 кв.м; водонапорная башня, общая площадь 9,0 кв.м; изолированные помещения кирпичные: административно-бытовое помещение, общая площадь 506,3 кв.м; котельная, общая площадь 49,7 кв.м; ремонтные мастерские, общая площадь 261,2 кв.м. Земельный участок площадью 0,5498 га, имеет ограничения в использовании земель в водоохранной зоне р. Припять и в прибрежной полосе р. Припять на площади 0,5498 га; земельный участок в установленном порядке использовать для обслуживания государственного имущества; срок аренды — 50 лет.	Здание столярного цеха, 1-эт., 1990 г.п., общая площадь — 99,0 кв.м. Земельный участок площадью 0,0255 га, срок аренды — 49 лет, ограничения в охранной зоне линии электропередачи напряжением свыше 1000 вольт на площади 0,0025 га, использовать земельный участок для размещения производств, общественного питания, торговли, услуг.
Начальная цена предмета аукциона, руб.	449 820 428	14 201 898
Минимальная цена предмета аукциона, руб.	90 050 677	4 146 100
Реквизиты счета для перечисления задатка	р/с 3642902530005 Головной филиал по Брестской области ОАО «Белинвестбанк», код банка 823, получатель платежа — фонд «Брестоблимушество», УНН 200020538, срок внесения — по 22 декабря 2011 г. включительно.	2 800 000
Сумма задатка, руб.	2 800 000	
Организатор аукциона	Фонд «Брестоблимушество», г. Брест, ул. Ленина, 11, тел.: 80162 23 44 06, 21 19 82, 23 44 78 www.brest-region.by	

Аукцион состоится 23 декабря 2011 года в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 524 (здание облсплокома).

Победитель аукциона (претендент на покупку) обязан: подписать протокол аукциона о результатах аукциона в день аукциона; в течение 10 рабочих дней со дня принятия местным исполнительным комитетом решения о предоставлении земельного участка: внести плату (часть платы — в случае предоставления рассрочки ее внесения) за право заключения договора аренды земельного участка, возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой

для его проведения, расходы, связанные с формированием земельного участка и изменением земельного участка в результате такого формирования, государственной регистрацией в отношении этого участка, после чего не позднее 2 рабочих дней заключить с продавцом недвижимого имущества договор купли-продажи, а с местным исполнительным комитетом — договор аренды земельного участка.

Порядок оформления участия в аукционе, проведения аукциона и определения победителя аукциона определены Положением о порядке продажи объектов республиканской собственности на аукционах с применением метода понижения начальной цены, утвер-

денным постановлением Совета Министров Республики Беларусь 08.08.2009 № 1049.

Извещение об отрывном аукционе по продаже государственного имущества и права заключения договора аренды земельного участка с применением метода понижения начальной цены, ранее опубликовано в газете «Вязда» 20.10.2011 г. № 200.

Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами принимаются по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 404, 405, 413, фонд «Брестоблимушество» с 8.30 до 13.00 и с 14.00 до 17.30 по рабочим дням с 8 декабря 2011 г. по 22 декабря 2011 г. включительно.

КРАЙ СТАРАВЕРАЎ

СЕННЯ

Месяц Поўна 10 снежня. Месяц у сузор'і Цяльця.

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	9.14	16.48	7.34
Віцебск	9.11	16.31	7.20
Магілёў	9.04	16.38	7.34
Гомель	8.52	16.43	7.51
Гродна	9.28	17.05	7.37
Брэст	9.20	17.14	7.54

Імяніны
Пр. Аляксандра, Васіля, Івана, Мікаіла, Паўла, Пітра, Рыгора.
К. БЕЗЗАГАНАЕ ПАЧАЦЦЕ НАЙСВЯЦЕННАЙ МАРЫІ ПАННЫ, Лаўраўцы.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

НАДВОР'Е на заўтра

Геамагнітныя узрушэнні

Віцебск	Мінск	Магілёў	Гомель
74 мм рт.ст. -2...-1°C	73 мм рт.ст. -2...-1°C	72 мм рт.ст. -1...+1°C	74 мм рт.ст. -1...+1°C

Абзначэнні:
— німа прыкметных геамагнітных узрушэнняў
— невялікія геамагнітныя узрушэнні
— слабая геамагнітная бура

Варшава: +4...+6°C	Ніж: +3...+5°C	Рыга: -1...+1°C
Вільнюс: -3...-1°C	Масква: -1...+1°C	С.Пецярбург: -1...+1°C

ШЛОБ ДА ДЭПАРТАЦЫІ ДАВЯДЗЕ

Падчас адной з праверак праваахоўнікаў на рынку ў Рэчыцы было устаноўлена, што грамадзянка Азербайджана, якая там займаецца гандлем, зарэгістравана ў адной з вёсак, аднак па месцы рэгістрацыі не пражывае. Яе прыцягнулі да адміністрацыйнай адказнасці з накладаннем штрафу. Адрэацыя па грамадзянстве і міграцыі Рэчыцкага РАУС пачата працэдура аб прызнанні несапраўдным шлюбу, які быў заключаны гэтай жанчынай з грамадзянінам Беларусі.

Між тым, многія замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, не маючы падстаў для атрымання дазволу на пастаяннае пражыванне на тэрыторыі нашай краіны, рэгіструюць фіктыўныя шлюбы. Аднак сёлета падрыхтаваны і накіраваны ў раённыя пракуратуры матэрыялы ў дачыненні да 22 замежных грамадзян — для прадаўжэння іску ў суд аб прызнанні несапраўдных шлюбаў, якія паслужылі падставой для легалізацыі замежных грамадзян на тэрыторыі Беларусі. Па дванаціці матэрыялах раённымі судамі прынятыя станоўчыя рашэнні.

З пачатку года за паршэннем Правілаў знаходжання замежных грамадзян і асоб без грамадзянства ў рэспубліцы органы ўнутраных спраў вобласці прыцягнуты да адміністрацыйнай адказнасці амаль 2 тысячы чалавек. Як паведаміла начальнік УГІМ УУС Гомельскага аблвыканкама Ірына Кобурцева, за 10 месяцаў года анулявана больш за 300 дазволу на пастаяннае пражыванне. У дачыненні да 164 асоб вынесены пастановы пра дэпартацыю, з іх амаль трэць выправаджана пад кантралем. **Ірына АСТАШКЕВІЧ.**

Украўскіх старавераў — стара рускія імёны, якія, дарэчы, зноў увайшлі ў моду, але тут яшчэ і падмацаваныя такімі ж імёнамі пра бацьку і старадаўнімі рускімі прозвішчамі. Тут здаецца часам, што трапіў у дарэвалюцыйны твор рускага класіка. Але гэта і натуральна: продкі цяперашніх старавераў, што жывуць у вёсках Кіраўшчыны, прыйшлі на беларускія землі з расійскай глыбіні і да нядаўніх часоў стваралі семі толькі са сваімі — у сэнсе веры, нацыянальнасці і абшчыны.

Духовныя каштоўнасці і наўдзённа праца

Клаўдзія Цімафееўна і Афанасій Фаміч Сямёнавы — жыхары Скрыпліцы. Яны паважаныя высокае пенсіянеры, якія лічаць, што іх рэлігія ўсё яшчэ мае вялікую моц.

— Стараверы з'явіліся пры Пятры I, пасля расколу Нікана, — праводзіць лікбез для гэтых галава сям'і. — Пра іх больш ведаюць, што яны не стрылі бароды, і ў сям'ю пусканы толькі сваіх вернікаў, жылі па старадаўніх царкоўных канонах. Калі пайшлі на іх ганенні, то яны пабеглі то куды. Шмат падароў на поўнач, а нашы продкі паехалі сюды. Знайшлі палю ў лесе, расчынілі яе і селі там хлеб. Так з'явілася некалькі стараверскіх паселішчаў у глухім лесе. Іх тут ніхто не чапаў.

Сам Афанасій Фаміч бароду не носіць: ён увогуле быў камуністам і за саветамі меў аўтарытэт у партыі і ў раёне, але гэта нібыта і не супярэчыла яго стараверскім перакананням.

— Я працаваў старшынёй калгаса, гаспадарку вывёў на Дошку пашаны раёна, і за гэта на мяне свае не наракалі, бо я ўсё роўна застаўся ў душы стараверам, — гаворыць Сямёнаў. — Затое любая дзярка вам скажа, што ніколі не чула ад мяне ляянкі. Увогуле стараверы заўсёды былі сумленныя людзі і працавалі шмат. Ды так працавалі, што некаторых лаідакоў пужалі: «Да кацапаў пойдзеці!»

А для нас, старавераў, няма большага граху на свеце, калі ты так пакрыўдзіў чалавека, што ён ад гэтага заплакаў»

Не важна, як называюць: галоўнае — сутнасць. Мужчына ўсе стараверскія законы лічыць надзвычай актуальнымі.

— Законы гэтыя справядлівыя і сумленныя, і з імі людзі зусім па-іншаму сябе паводзяць, — настойвае Афанасій Фаміч. — Раней пры жанчыне казалі дрэннае слова — ніколі! А цяпер нават дзеці брыдка лаюцца. Нельга было піць і курчы. Аднойчы ў нас была гісторыя, калі мужчына ішоў з цыгарэтамі, а жанчыны сядзелі на вуліцы, дык ён паклаў цыгарэты ў кішню і пакуль вітаўся — фуфайка загарэлася! Раней дарослыя з цыгарэтамі хаваліся, саромеліся, а цяпер і дзятучыя кураць!

— Нашым жанчынам нельга хадзіць у штанах, і нават калі сукенка крыху карцейшая, лічылася сорамам, — кажа Клаўдзія Афанасееўна. — Але хадзіць жа: і з голымі жыватамі, і ў шортах гэтых, якія падобныя на ніжнюю бялізну, прабачае...

Звычайныя стараверскія семі — вялікія. У сям'і Афанасія Фаміча было 10 дзяцей, Клаўдзіі Афанасееўны — пяцёра. Але ў саміх Сямёнавых — толькі двое дзяцей. Час ульвае на традыцыі, якімі б яны ні падаваліся справядлівымі і трывалымі. Апошнія паўстагоддзя маладыя людзі не імкнуцца строга выконваць стараверскія законы. Новыя павевы — гэта найперш, несумненна, змяшанне шлюбы.

— Так, раней у нас жаніліся толькі на стараверках, а цяпер такога строгага правіла няма, — пацвярджае жанчына. — Але раней аж да войнаў даходзіла. А цяпер і ў нас: дачка пайшла за свайго, а сын, які, дарэчы, вельмі цікавіцца гісторыяй паморскага стараверства, ажаніўся з беларускай. Так што нездарма і нас ужо называюць «адшэльцамі» — тымі, хто адшоў ад сваіх законаў.

Але, тым не менш, на кожнае стараверскае свята Сямёнавы дастаюць старыя кнігі і чытаюць малітвы. На самым вялікім старадруку, які называецца «Мінея» (царкоўная кніга для чытання), — драўляная вокладка, абцягнутая скурай. Тэксты на пажоўклых старонках напісаны на стара-славянскай мове. Клаўдзія Цімафееўна чытае іх напеўна і шмат што ведае на памяць. Гэтую і яшчэ стос старых кніг пакінуў у спадчыну бацька.

— Я не ведаю, колькі ім гадоў: дакладна, што больш за сотню, бо перадаюцца ў нас з пакалення ў пакаленне, — гаворыць жанчына і гэтавае яшчэ адну сямейную рэліквію. Пэўна, металічны крыж з распяццем: ён цяжкі, здзіўляе яркімі фарбамі эмалі — блакітнай, зялёнай, жоўтай мастацкай паліцы. Колькі грошай моцць каштаваць такія рэчы — у сям'і старавераў нават ніколі не думалі над гэтым. Для іх кнігі, крыж, абразы маюць не матэрыяльную, а духоўную каштоўнасць.

Еўдакія Міхайлаўна Лебедзева можа гатаваць упэўніц сачні — стараверскую страву, падобную на адаровяля (ваўскіх сэнсах) бульбяныя чыпсы.

Клаўдзія Цімафееўна і Афанасій Фаміч СЯМЁНАВЫ: «Мы са стараверскіх сем'яў, але змяшаныя шлюбы — гэта паву ў новага часу».

Правільнае жыццё і здарова ежа

Сачыць — гэта фірмовае стараверскае стравы. Выглядае як нейкі неахайныя блыны незразумелага бруднага колеру, а на смак — найсмачнейшыя бульбяныя чыпсы. Толькі ў адрозненне ад сучасных чыпсаў, замешаных на танным крухмале і шматлікіх хімікатах, стараверскія бульбяныя блыны цалкам натуральныя, здаровае ежа. Вос толькі для таго, каб іх ужываць штодня, патрабуецца не толькі бульба і ўменне гаспадыні, але і печка. У гарадскіх умовах на газе такі цуд паўтарыць немагчыма, ахалоджаецца пыл зарэджых аматараў сачней у Скрыпліцы.

Ды і стаць каля той печкі даводзіцца нямаля, што прадманстравала нам Еўдакія Міхайлаўна Лебедзева.

— Значыць так: спачатку варым бульбу ў мундзірах, — камандуе яна. — Потым яе трэба пачысціць і астыдзіць. Таўчы бульбу трэба ў ступе, але я сваю аддала ў музей. Таму будзе добра і любая кастрыя, у бульбу трэба дадаць троху мукі, і пасаліць, а потым раскатаць кругамі. Перад гэтым спецыяльнай мяцёлкай з сасновых галінак трэба вымесціць жар з печкі і пасадзіць туды сачынь. Першыя атрымліваюцца мяккія, а наступныя можна толькі ламаць.

Гэта не надта прэзентабельна, але вельмі смачна. На аснове сачней п'якуцца і пірагі. Для іх гатуецца так званая кропка — начынка з яблык, капусцы, ячнай кашы.

— Ох, мая свякроў вельмі любіла з капустай, — ад успамінаў у нашай гаспадыні перахоплівае дыханне і на вачах з'яўляюцца (невергагодна для большасці нявестак) слёзы жалю. — Свяхроў жыла побач, і ўсёю мяне, маладу, навучыла. А мае нявесткі таксама навучыліся ад мяне рабіць пірагі, але ўжо не ў печы, а на газавай пліце.

На стале, акрамя сачней (ад якіх вельмі няпроста адарвацца) і пірагоў, таксама ёсць пышкі з макамі і мёдам, і хатняе жэле, капусца з клубнічнага кампоту.

— Свая ежа — гэта для старавераў важна, — тлумачыць Еўдакія Міхайлаўна. — Нашы старыя капусца не вельмі елі. Сачні, крупені, пірагі, пышкі, вараная капуста. Скачкі — так называлася бульба

Колькі гадоў гэтым стараверскім рэліквіям — не ведае ніхто. Для гаспадароў яны найперш увасабляюць духоўную спадчыну продкаў.

тоўчаная альбо ў мундзірах кавалкам з алею. Правільнае жыццё і харчаванне: мая свяхроў пражыла 85 гадоў!

Восковыя хаты старавераў упрыгожвае разьба па дрэве, пафарбаваная ў яркія колеры, якія даюць радасныя спалучэнні, — зялёны, блакітны, жоўты, белы. Драўляныя ліштвы звычайна выкананы ў шлоб

Кацап з віламі страшнейшы за танк» Яны проста працавітыя, сумленныя, адказныя і заўсёды гатовыя прыйсці на дапамогу»

на-сямейнай тэматыцы — напрыклад, два галубкі. Еўдакія Міхайлаўна, які належыць дзюбчыне з узорнай сям'і старавераў, пайшла замуж за свайго.

— Мы жылі непадалёк, сябравалі, але потым неяк закахалася ў яго імгненна, за тры дні, і пайшла замуж у 17 гадоў, — узгадвае яна. — Нам нібыта наваражылі! Казаі, што нашы сапраўды маглі такія чуды рабіць для маладых, якіх вельмі хацелі пажаніць бацькі. Ну, калі што, то я прызвычалася і ні на каго не крыдую.

Нарадзіла траіх дзяцей, у мяне ўжо пяць унукаў.

Нягледзячы на размовы старога пакалення пра старыя традыцыі, усе дзеці Еўдакіі Міхайлаўны знайшлі каханне і свае палавіны ў стараверскім асяроддзі. Можна, адбілася стаўленне прынцыповай свяхроўкі, якая называлася «нявернымі людзьмі» тых, хто не належаў да старога праваслаўнай веры. І вельмі сачыла за выкананнем рэлігійных і абшчынных законаў: толькі крок не ў належна бок зрабіў — тут жа заўвага.

— А цяпер мы ўжо глядзім толькі свае светы, — прызначае Лебедзева. — Тройца ў нас вельмі вялікае свята. І памінаем бацькоўскае, калі на могілках трэба кожнага ўгадаць. У старавераў заўсёды былі вельмі строгія пасты: раней па тры дні нічога не елі літаральна! І яшчэ важная асабліваць — пакаянне перад прыкладнем: калі памірае чалавек пасля 33 гадоў, але ён не пакаяўся належным чынам, яго і адгяваць не будуць. Гэтую традыцыю павяжаюць і нашы дзеці.

Праўда ў жыцці і парадак у свеце

Фёкла Агапаўна Лапухіна жыве ў вёсцы Капусціна, непадалёк ад стараверскай царквы. Гэта ёй зручна: жанчына — шчыра верніца, актывістка абшчыны.

— Фёкла — зноў моднае імя? — не верыць бабуля. — А я з ім толькі намучылася! Але нам (і так жа рабілі мы для сваіх

малітвы я пайшла, выключыла святло і легла адпачываць.

У Фёклы Агапаўны чацвёрта дзяцей, якія раз'ехаліся з дому. Усім яна няўменна купляе царкоўныя календары, каб яны прытрымліваліся рэлігійных законаў. Стараверы ўпэўнены, што ад гэтага ёсць плён.

— Ці паверыце вы, які цуд здарыўся? — яна вагаецца, ці раскажаць сямейную гісторыю. — Аднойчы мой унук паступаў ва ўніверсітэт і вельмі баюся тэстаў. Я парала прыйсці ў царкву, каб бацькошка благаславіў. Ён паслухаўся — і ўсё паспяхова здаў. Калі праз два гады другі ўнук паступаў, то сам папраўся ў царкву. Цяпер перад іспытамі заўсёды моляцца, гэта не паškodзіць.

І апошні доказ цуда — старажытны абраз Багародзіцы, які захоўвае Фёкла Агапаўна. Рэліквію, якая перадаецца ў сям'і Лапухінай з пакалення ў пакаленне, усе Капусціны лічаць цудадворнай. Аднойчы, калі непадалёк гарэла хата і вецер падзьмуў на вёску, адна жанчына забягла ў хату да Агапаўны, схавалася абраз і кругам аббегла пажырыцца.

— Вецер павярнуў у поле, вёска была выратавана, — узгадвае Фёкла Лапухіна. — І перад гэтым абразам я маюся за сваіх дзяцей, унукаў, усіх людзей. Я магу, так і маюся. Няхай Бог захавае іх паўсюль.

Свой звод жыццёвых правілаў

Жанна Міхайлаўна Рышкевіч, старшыня Скрыпліцкага сельскага Савета, не мае дачынення да «кацапаў», што адрознівае ад стараверскіх прозвішчы. Але стаўца да старавераў, якія жывуць у вёсках на тэрыторыі сельсавета, з вялікай павагай і гаворыць, што яны цудоўныя людзі.

— Калі ішла сюды працаваць, то перажывала — я ж стараверка, — усміхаецца жанчына. — Тым больш што ў мясцовых ёсць такая прымаўка: «Кацап з віламі страшнейшы за танк!» А цяпер я ім прызнаюся ў любові: яны працавітыя, сумленныя, адказныя.

Аднойчы ў гэтых мясцінах здарылася збойства. Гэта надзвычайна падзея для стараверскага краю, дзе, нягледзячы на часіны, працуе свой звод жыццёвых правілаў. Віноўніцай гібелі чалавека аказалася мясцовае жыхарка — не стараверка, але жанчына, якая прыхлала соды жыць. Узгадваюць, што на зойбуй выйшла наракаць ледзь не ўся вёска: майлў, як мог чалавек, які знайшоў тут добры прытулак, так не паважае іншых і ўчыніць эло? Гэта для сапраўднага старавера незразумелая рэч.

Вядома, моладзь можа і адыходзіць ад некаторых законаў, якія яшчэ паўстагоддзя таму даваліся спрадчэнымі і непарушымі. Але ж якасці людзей застаюцца і цяпер. Стараверы звычайна маюць моцныя хатнія гаспадаркі і прыстойныя семі. У вёсках скажучы, што яны — самакрытычныя і заўсёды прызнаюць свае недахопы, нават з гуарам.

Натуральна, што ў сельсавеце Жанна Міхайлаўна даводзіцца кантактаваць з рознымі людзьмі: яна кажа, што стараверы з тых, хто прыйдзе прасіць дапамогі да ўладаў, калі ёсць на гэта патрэба, але пагодзіцца пакачаць і патрываць, калі ёсць такая неабходнасць.

— Яны заўсёды прыйдуць на дапамогу, — гаворыць Рышкевіч. — Яны могуць спачуваць і разумець. І яны заўсёды імкнучыся не пакрыўдзіць іншых. На маёй асабістай памяці стараверы ўвогуле нікога не пакрыўдзілі. І гэта дарагога каштуе.

Драўляныя птушкі на вокнах, невергагодная чысціня ў вясковых хатах (ва ўсіх!), тоўстыя каты з доўгай поўсцо, старанна ўпарадкаваныя сямейныя падворкі — такое вонкавае адрозненне жыцця старавераў. Нічога паказнага, але ўсё вельмі трывалае. Самі людзі — звычайныя вясковыя, вельмі ветлівыя, з добрымі тэарамі. Можна быць, з першага погляду, толькі крыху больш стрыманымі ў эмоцыях. Але потым адчуваецца і важнае ўнутранае адрозненне: стараверы маюць не матэрыяльны, але маральны падмурак. Сапраўды дысцыплінаваныя, гаспадарлівыя людзі, якія не дазваляюць сабе распусціцца і скардзіцца на жыццё, а старанна працуюць і, па магчымасці, радуюцца жыццю. І сапраўды, гэта дарага каштуе ва ўсе часы.

Ілона ІВАНОВА. Фота аўтара Кіраўскі раён.

КРЫЖАВАНКА

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ, г. Дзяржынск.

1	2	3	4	5	6
7			8		9
10					11
		12			
		13			14
15			16		17
		18			19
20					21
22					23
24			25		26
		29	30		31
32					33
34					35

«ПЕСНЯ РВЕЦЦА І ЛІЕЦЦА»

Да 120-годдзя з дня нараджэння Максіма Багдановіча

Па гарызанталі: 1. «Калі патроху чырванелі... ліпа, стройны клён». З вершаванага апавядання Максіма Багдановіча «Вераніка». 4. «У іх... заблуталі кось». З верша «Над возерам». 10. «Увадзіла ў той... дзе пануе вясна». З верша «Мамамбу». 11. Чарада птушак. 12. «Максіма і...». Пазма М.Багдановіча. 15. «Так марылі ў шаруно... яны». З верша «Астры». 16. «Змяліны...». Верш («У цёмным небзе — хараводы»). 17. Горд на Мішчыне, паблізу ад ярава, ў вёсцы Халопенчы, нарадзіўся бацька паэта — беларускі этнограф, фалькларыст Адам Багдановіч. 20. Зборнік вершаў паэта, упершыню выдадзены ў Вільні ў 1913 г. 21. «Ключ у мора... кідаю». З верша «Ціхі вечар, знікнута слякота». 24. Унутраная апорная частка збудавання. 26. Зварот у суд. 28. Курорт у Крыме, дзе ўстаноўлены помнік М.Багдановічу. 30. Унутраны свет М.Багдановіча, мастацкі метад паэта. 32. «А к нам свой чырвоны...» Небе сонца разварыне». З верша «Прывет табе, жыццё на волі!». 33. «Песня рвецца і ліецца!» На раздольны, волны...». З верша «На-над белым пухам вішняў». 34. Мука з ачышчанага аўса. 35. «Агалепа поле. Знята!»... з яго даўно». З паэмы Якуба Коласа «Сымон-Музыка».

Па вертыкалі: 2. Плады, якія апалі ад ветру. 3. Нізкі ўзровень у рацэ, возеры. 5. Сасновы лес. 6. «Шпарка... імчацца ў полі». З верша М.Багдановіча «Зімовае дарога». 7. Кавалак лыка, скуры. 8. «Як вее свежасцю яе... жывая». З верша паэта «Кніга». 9. «Ціхім срэбрам грукое...». З верша «Добрай ночы, зара-зараніца». 13. «Мушка... і камарык — насаты тварык». Пазма М.Багдановіча. 14. Той, хто займаецца публіцыстычнай дзейнасцю: ім быў і М.Багдановіч. 18. Закончаная частка драматычнага твору. 19. «Снег, размыкны ў... адлігі!» Змье з луга без сляда». З верша «Перад паводкай». 22. Аня... Прозвішча знаёмай з г. Яраслаўля, у якую паэт быў закаханы і прысвяціў ёй вершы. 23. Матэрыял, на якім пісалі нашы далёкія продкі. 25. «Рэчка, што цякае ў...». З верша паэта «Ціхі вечар, знікнута слякота». 27. «Светла...» Ступамі падае праз вузкая аконца». З верша «Перапісчык». 28. Казка-прытча, першы друкаваны твор паэта. 29. «Ракуцёўскае...». Свята паэзіі, прысвечанае памяці М. Багдановіча, якое штогод праходзіць у в. Ракуцёўчына, што ў Маладзечанскім раёне. 31. «Як ударыць ты ім, — ён, як..., зазвінчы». З верша «Песняру».

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОВІЧ, У. ДЗІДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВДЫРЦЫКА, А. СЛАНЕУСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШ, Л. ЦИМОШЫК, В. ПАЗІНЮК.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкая, 10-а.

Тэлефоны: прыёмная — 287 19 19 (г.р./факс); адрэзаў: 287 18 64, падліскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычная — 287 19 68, сакратарыя — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Міжнароднае самарыраванне» — 292 21 03, уласных карэспандантаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэры: 292 22 03.

<http://www.zviazda.by>; ПРЭМІЙ тэл. факс: 287 17 79, РЭКЛАМА e-mail: rek@zviazda.minsk.by e-mail: info@zviazda.minsk.by

Аўтары аўтыбіяграфічных матэрыялаў носьць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца супадзеннямі з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруку матэрыялаў, аўтыбіяграфічных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носьць рэкламны характар. Адрэзаўца за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэзаўца ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выхадзіць 250 разоў на год. Тыраж 33.380. Індэкс 63850. Зак. № 5861. Нумар падпісаны ў 19.30

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 7 снежня 2011 года.